



Besimi në Maqedoni

Besimi i përgjithshëm dhe besimi në institucionet
Besimi në shoqërinë civile
Njohja dhe mendimet për organizatat qytetare

Sasho Klekovski, Emina Nuredinoska, Daniella Stojanova

2010

Botues

Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar

Për botuesin

Sasho Klekovski, Drejtor i parë ekzekutiv

Autorë

Sasho Klekovski - I. Besimi i përgjithshëm dhe besimi në institucionet
Emina Nuredinoska - II. Besimi në shoqërinë civile
Daniella Stojanova - III. Njohja dhe mendimet për organizatat qytetare

Përgatitja

Daniella Stojanova

Shkup, dhjetor 2010

ISBN 978-608-4617-09-9

Mendimet që janë shprehur këtu u takojnë autorëve dhe nuk i reflektojnë qëndrimet e Qendrës Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar.

Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar

Të gjitha të drejtat janë ruajtur, riprodhimi, kopjimi, transmetimi ose përkthimi i cilës do qoftë pjese të këtij publikimi mund të bëhet vetëm nën kushtet që vijojnë: me leje parapake të botuesit, për shkak të citimit në analizë të librit dhe nën kushtet e cekura në vazhdim.

Të drejtat e autorit të këtij publikimi janë mbrojtur, por publikimi mund të riprodhohet në cilën do qoftë mënyrë dhe pa pagesë për qëllime edukative. Për kopjimin nën kushte tjera, për përdorim në publikime tjera ose për përkthim ose përshtatje, duhet të sigurohet leja paraprake nga botuesi.

PËRMBAJTJA

LISTA E SHKURTESAVE.....	4
PARATHËNIE.....	5
INDEKSET.....	6
HYRJE.....	8
Termet dhe definicionet.....	8
Metodologjia dhe qasja.....	8
I. BESIMI PËRGJITHSHËM DHE BESIMI NË INSTITUCIONET.....	10
Hyrje.....	10
Besimi i përgjithshëm.....	10
Besimi në institucionet.....	10
Besimi në sektorin shtetëror.....	12
Besimi në bashkësinë ndërkombëtare.....	14
Besimi në sektorin afarist.....	14
Besimi në profesione.....	14
Besimi dhe ndikimet socio-demografike.....	15
Përfundime.....	16
II. BESIMI NË SHOQËRINË CIVILE.....	18
Hyrje.....	18
Besimi në aktorët e shoqërisë civile.....	18
Qëndrime për organizatat qytetare.....	19
Besimi në organizatat qytetare sipas nën sektorëve të veprimit.....	21
Përfundime.....	22
III. NJOHJA DHE MENDIM PËR ORGANIZATAT QYTETARE.....	23
Hyrje.....	23
Njohja e organizatave qytetare.....	23
Njohja dhe qëndrime për njëzet e pesë organizata qytetare.....	26
Përfundime.....	28
Shtojca 1. Besimi dhe ndikimi i përkatësisë etnike dhe të simpativë ndaj partive politike.....	29
Shtojca 2. Pyetësor.....	31
Shtojca 3. Ekzemplari.....	34

LISTA E SHKURTESAVE

- ADI: Asociacioni për Iniciativa Demokratike
BDI: Bashkimi Demokratik për Integrim
BE: Bashkimi Evropian
BIM: Bashkësia Islame e Maqedonisë
BNJVL: Bashkësia e Njësive të Vetëqeverisjes Lokale
CIRA: Qendra për Zhvillim Institucional
DEM: Lëvizja e Ekologjistëve të Maqedonisë
ESE: Shoqata për Barazi, Solidaritet dhe Emancipim
FFRM: Federata e Fermerëve të Republikës së Maqedonisë
FISHHM: Fondacioni Instituti Shoqëria e Hapur - Maqedoni
IHSJP: Instituti për Hulumtime Sociologjike dhe Juridike-Politike
KB: Kombet e Bashkuara
KHDNJ: Komiteti i Helsinkit për të Drejtat e Njeriut në Republikën e Maqedonisë
KNOIM: Këshilli Nacional i Organizatave Invalidore të Maqedonisë
KOM: Kisha Ortodokse Maqedonase
Kryqi i Kuq: Kryqi i Kuq i Republikës së Maqedonisë
LGM: Shoqata e Gazetarëve të Maqedonisë
LSDM: Lidhja Socialdemokrate e Maqedonisë
LSHPM: Lidhja e Shoqatave të Pensionistëve të Maqedonisë
MCMS: Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar
MRFP: Fondacioni Zhvillimor Maqedonas për Ndërmarrje
NATO: Organizata e Marrëveshjes Veri-atlantike
OKM: Organizata e Konsumuesve të Maqedonisë
OQ: Organizata qytetare
PDSH: Partia Demokratike Shqiptare
PSUQM: Parlamenti Studentor i Universitetit “Shën Qirili dhe Metodij”
QIQ: Qendra për Iniciativa Qytetare
SOZHM: Këshilli Nacional për Barazi Gjinore
VMRO-DPMNE: Organizata e brendshme revolucionare maqedonase – Partia demokratike për unitet nacional maqedonas

PARATHËNIE

Besimi në njerëzit, institucionet dhe në shoqërinë civile është parakusht i rëndësishëm për inkuadrimit qytetarëve në organizatat e shoqërisë civil. Ky është një nga faktorët që ndikojnë në kontekstin socio-kulturor, ku veprojnë organizatat qytetare. Gjithashtu MCMS u përcaktua për “planifikim (dhe evokim) të bazuar në fakte”. Për këto shkaqe, duke filluar nga viti 2006 MCMS hulumton besimin, si dhe qëndrimet dhe njohjen e organizatave qytetare nga ana e qytetarëve të Republikës së Maqedonisë.

Në këtë raport janë prezantuar rezultatet nga anketa e katërt në ekzemplar reprezentues nacional, të zbatuar në dhjetor të vitit 2010. Tre anketat e para u realizuan në vitin 2006, 2007 dhe 2008, ndërsa rezultatet u prezantuan në raportet hulumtuese. Në raportin e sivjetmë përsëri janë dhënë më shumë indekse për përcjelljen e besimit, me të cilat do të lehtësohen analizat e trendeve. Ndryshim është bërë me prezantimin e nivelit të besimit në institucionet dhe në shoqërinë civile në bazë etnike dhe sipas simpatizuesve të partive politike.

Me përsëritjen periodike të raportit dhe lehtësimin e përcjelljes së trendeve të besimit në Republikën e Maqedonisë, mendojmë se e kemi përmirësuar përdorimin e këtij raporti.

MCMS beson se raporti “Besimi në Maqedoni” do të jetë i dobishëm si për organizatat qytetare, ashtu edhe për aktorët tjerë në shoqëri.

MCMS

INDEKSET

Besimi i përgjithshëm	2010		2008	2007	2006
Njerëz	9,7	- ¹	23,1	-	-
Besimi në institucionet					
Shteti	38,7	↓↓	48,1	38,6	29,2
Sektori afarist (sektori privat)	46,7	↔	47,0	51,9	49,8
Sektori civil (joqeveritar)	48,1	↑↑	41,7	45,3	48,1
Partitë politike	23,3	↓↓	29,8	23,1	22,3
Mediumet	40,4	↓↓↓	53,6	52,6	56,7
Bashkësia ndërkombëtare	49,1	↑↑	42,8	47,3	44,5
Indeksi i besimit në institucionet	41,0	↔	43,9	43,1	41,7
Besimi në sektorin shtetëror					
Kryetari i Republikës së Maqedonisë	37,5	↔	35,6	35,1	33,1
Kuvendi i Republikës së Maqedonisë	34,4	↓	38,0	32,6	28,3
Qeveria e Republikës së Maqedonisë	36,8	↓↓↓	51,0	44,6	26,6
Vetëqeverisja lokale	41,4	↓	44,7	44,8	45,5
Gjyqësia e Republikës së Maqedonisë ²	30,4	↑↑	21,2	21,1	23,8
Institucionet arsimore	62,1	↓	65,8	68,5	65,6
Organizatrat shëndetësore ³	50,7	↓	55,1	-	-
Institucionet për mbrojtje sociale	39,5	-	-	-	-
Ndërmarrjet komunale ⁴	42,1	↑	38,8	-	-
Armata e Republikës së Maqedonisë	62,9	↔	64,6	64,4	-
Policia e Republikës së Maqedonisë	52,1	↓	56,6	57,3	-
Indeksi i besimit në institucionet e sektorit shtetëror	44,5	↔	47,1	46,1	37,2
Besimi në sektorin afarist					
Ndërmarrjet e mëdha	50,8	↑↑	45,7	47,9	65,8
Të mesme dhe të vogla	51,8	↔	48,9	53,1	57,2
Miro (familjare)	59,3	↔	59,9	66,2	52,0
Bankat	59,3	-	-	-	-
Indeksi i besimit në organizatat e sektorit afarist	55,3	↑	51,5	55,7	58,3
Besimi në sektorin civil					
Organizatrat qytetare	42,5	↔	41,2	45,4	50,3
Kishat dhe bashkësitë fetare	62,9	↔	65,6	65,6	68,4
Sindikatat	25,3	↑↑	20,1	17,9	21,9
Odat ekonomike	28,5	↑↑	23,3	24,3	29,9
Oranizatrat e punëdhënësve	27,2	-	-	-	-
Indeksi i besimit në organizatat e sektorit civil	37,3	↔	37,6	38,3	42,6
Besimi në bashkësinë ndërkombëtare					
Bashkimi Evropian	57,8	-	-	-	-
Kombet e Bashkuara	61,1	-	-	-	-
NATO	60,5	-	-	-	-
Indeksi i besimit në institucionet e bashkësisë ndërkombëtare	59,8	-	-	-	-
Besimi në profesionet					
Nëpunësit shtetëror	34,8	-	-	-	-
Gjykatësit	28,8	↑↑	20,7	25,5	-
Doganierët	28,7	↔	27,3	17,7	-
Policët	43,5	↓↓	51,3	50,2	-
Arsimtarët, profesorët	66,6	↓	71,1	64,7	-
Mjekët	64,9	↔	66,8	54,5	-
Personat fetar, klerikët	53,8	↔	54,0	54,9	-
Konsultantët afaristë, biznes	41,1	↔	41,4	40,4	-
Indeksi i besimit në profesionet	45,3	↔	47,5	51,3	-

¹ Në vitin 2008 u shtrua pyetja a mund tu besohet shumicës së njerëzve, derisa në vitin 2010 nëse mund tu besohet njerëzve

² Në vitin 2007 dhe 2008 u pyet për besimin në gjyqësinë në Republikën e Maqedonisë

³ Në vitin 2007 dhe 2008 u pyet për besimin në institucionet publike shëndetësore

⁴ Në vitin 2007 dhe 2008 u pyet për besimin në ndërmarrjet komunale publike

10 organizata më të suksesshme qytetare
2010 – Kryqi i Kuq, Megjashi, El Hilal, Most, FISHHM, Zgjohu, Polio plus, MCMS, LSHPM, KHDNJ
2008 - Kryqi i Kuq, Most, FISHHM, El Hilal, LOGM, Megjashi, Transparenca Maqedoni, MCMS, KHDNJ, LSHPM

Indekset e organizatave të njohura qytetare në përgjigje të prioriteteve shoqërore	2010	2008	2007	2006
Njohja e organizatave qytetare të cilat kontribuojnë në luftën kundër varfërisë				
Pesë organizatat e para: 2010 - Kryqi i Kuq, El Hilal, MCMS, FISHHM, Fondacioni Renova 2008 - Kryqi i Kuq, El Hilal, FISHHM, Kalliri i Mirësisë, Megjashi	38,3 (↓↓↓)	52,2	29,9	37,8
Njohja e organizatave qytetare të cilat kontribuojnë në zhvillimin e NVM, zhvillimi ekonomik, punësimi ⁵				
Pesë organizatat e para: 2010 – MRFP 2008 – FISHHM, MRFP, ESE, CIRa, MCMS	9,5 (↔)	11,4	3,5	-
Njohja e organizatave qytetare të cilat kontribuojnë në zhvillimin lokal dhe rural				
Pesë organizatat e para: 2010 - BNJVL	13,4 -	-	-	-
Njohja e organizatave qytetare të cilat kontribuojnë në zhvillimin e demokracisë dhe të drejtat e njeriut				
Pesë organizatat e para: 2010 - KHDNJ, Megjashi, Most, Zgjohu, FISHHM	28,8 -	-	-	-
Njohja e organizatave qytetare të cilat punojnë në fushën e luftës kundër korrupsionit				
Pesë organizatat e para: 2010 - Transparenca Maqedoni, KHDNJ, Most, SHGM, Zgjohu 2008 - Transparenca Maqedoni, KHDNJ, Most, Zero korrupsion-Transparenca, MCMS	14,1 (↓↓)	22,3	12,0	15,3
Njohja e organizatave qytetare të cilat punojnë në fushën e zhvillimit të shoqërisë civile				
Pesë organizatat e para: 2010 - FISHHM, MCMS, Zgjohu, Megjashi, Most 2008 - Most, KHDNJ, FISHHM, MCMS, Transparenca Maqedoni	17,8 (↓↓↓)	36,0	23,6	29,1
Njohja e organizatave qytetare të cilat kontribuojnë në ndërtimin e shoqërisë multietnike				
Pesë organizatat e para: 2010 - MCMS, Zgjohu, Forumi Rinor Islam, FISHHM, SHGM	13,2 -	-	-	-
Indekset e njohjes dhe qëndrimeve për njëzet e pesë organizatat qytetare				
Njohja në shikim të parë të organizatave qytetare	61,9 (↔)	62,3	63,9	58,7
Njohja e organizatave qytetare	31,5 (↔)	29,2	30,8	28,3
Besimi në organizatat qytetare	23,7 (↔)	21,4	23,5	22,4
Qëndrime pozitive/negative për organizatat qytetare	4,9 -	3,5	4,4	4,3
10 organizatat e para qytetare në shikim të parë	82,3 (↔)	82,2	83,2	81,6
10 organizatat e para qytetare që njihen	48,5 (↔)	46,6	47,2	45,6
10 organizatat e para në besim	37,9 (↑)	34,7	36,9	36,6
10 qëndrimet e para pozitive/negative për organizatat qytetare	8,4 -	5,5	7,4	6,8
Indekset e njohjes së personaliteteve nga organizatat qytetare				
Njohja e personaliteteve nga shoqëria civile	-	-	48,9	42,6
Besimi në personalitetet nga shoqëria civile	-	-	28,4	25,2
Besimi/mosbesimi në personalitete nga shoqëria civile	-	-	1,5	1,5

Legjenda

↔	pa ose me ndryshime të parëndësishme	Pa ose me ndryshime të parëndësishme = 0 – 3 pikë përqindësh Të vogla = 3,01 – 5 pikë përqindësh Të matura = 5,01 – 10 pikë përqindësh Të mëdha = mbi 10 pikë përqindësh
↑	rritje e vogël	
↓	rënie e vogël	
↑↑	rritje e matur	
↓↓	rënie e matur	
↑↑↑	rritje e madhe	
↓↓↓	rënie e madhe	

⁵ Në vitin 2007 dhe 2008 u pyet për kontributin në zhvillimin e ekonomisë

HYRJE

Në këtë raport janë analizuar rezultatet nga anketa “Besimi në institucionet dhe në shoqërinë civile në Republikën e Maqedonisë”, e cila u realizuar për të katërtën herë në ekzemplar reprezentues nacional të qytetarëve të Republikës së Maqedonisë.

Qëllimi i këtij hulumtimi ishte të kontrollohet besimi i qytetarëve në institucionet dhe në shoqërinë civile.

Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (MCMS) ia besoi anketën për opinion publik, mbi të cilin bazohet ky raport, Institutit për Hulumtime Sociologjike dhe Juridike-Politike (IHSJP), përgjegjësia e të cilit ishte edhe rregullsia metodologjike e anketës.

Termet dhe definicionet

Në opinionin maqedonas dhe në rrethet eksperte nuk ekziston kuptim i ndërsjellë i konceptit (definicion) të shoqërisë civile. Në këtë raport është përdorur definicioni nga Civikus – Indeksi i shoqërisë civile në Maqedoni (MCMS, 2009). Ky definicion thotë “Shoqëria civile është pjesë e hapësirës shoqërore jashtë familjes, shtetit dhe tregut, i cili është krijuar nga ana e individëve dhe aksioneve kolektive, organizatave dhe institucioneve me qëllim të arritjes së interesave të përbashkëta”.

Sipas këtij definicioni në shoqërinë civile janë përfshirë shoqatat dhe fondacionet, odat ekonomike, organizatat e punëdhënësve, sindikatat, partitë politike dhe bashkësitë fetare.

Metodologjia dhe qasja

Hulumtimi është realizuar me anketë në terren – intervista “sy më sy” në amvisëritë në dhjetor të vitit 2010, në ekzemplar reprezentues prej 1.300 të anketuarve nga ana e IHSJP.

Pyetëtori

Pyetësorët për anketën janë ato që u përdorën në tre anketat e para (2006, 2007 dhe 2008) të ndryshuara në bazë të përvojave dhe hulumtimeve globale për normat socio-kulturore. Pyetësorët janë përgatitur nga autorët.

Për arritjen e qëllimeve të hulumtimit, me pyetësin janë përfshirë këto variabël:

- Besimi – i përgjithshëm (normat socio-kulturore);
- Besimi në shoqërinë civile;
- besimi në organizatat qytetare;
- Njohja dhe mendimet për organizatat qytetare në Maqedoni;
- Karakteristikat socio-demografike.

Ekzemplari

Anketa u realizua në dhjetor të vitit 2010 në ekzemplar reprezentues prej 1.300 të anketuar. Korniza e popullatës në ekzemplar ishte popullata më e vjetër se 18 vjet, ndërsa kriteret për reprezentativitet ishin: gjinia, përkatësia etnike, mosha, vendi i banimit dhe rajoni.

Prej 1.300 të anketuarve, 49,5% ishin gra, ndërsa 50,5% meshkuj, në raport me përfaqësimin etnik maqedonasit ishin të përfaqësuar me 63,4%, ndërsa shqiptarët me 24,9%, bashkësitë tjera etnike ishin të përfaqësuar me 11,7%. Në raport me vendin e banimit, popullata fshatare ishte e përfaqësuar me 39%, derisa ajo e qytetit me 61% (qyteti i Shkupit me 20,8%). Pasqyra e plotë e ekzemplarit është dhënë në shtojcën 2.

Në raport, në vende të caktuara shkruan se dallimet në qëndrimet në bazë etnike reflektohen në dallimet në bazë të vendit të banimit (rurale/urbane) dhe te rajonet gjeografike, si dhe te simpatizuesit e partive politike. Kjo ka të bëjë me pjesëmarrjen më të madhe të dy bashkësive më të mëdha (maqedonasit etnike dhe shqiptarët etnik) në ekzemplarin sipas vendit të banimit (rurale/urbane) rajonet gjeografike dhe simpatizuesit e partive politike, se sa në ekzemplarin nacional. Në ekzemplar pjesëmarrja e shqiptarëve etnik është 24,9%, ndërsa pjesëmarrja e tyre është më e lartë në rajonet rurale (40,4%), në rajonin e Pollogut (63,7%) dhe në BDI (91,9%). Në mënyrë adekuate, qëndrimet e shqiptarëve etnik ndikojnë në qëndrimet në rajonet rurale, rajonin e Pollogut dhe BDI.

Përpunimi dhe prezantimi i rezultateve

Të dhënat e grumbulluara janë përpunuar me shpeshti dhe proporcion të përgjigjeve. Të dhënat janë me besueshmëri prej 95% dhe me gabim prej +/- 5%. Rezultatet janë prezantuar në grafik në nivel të gjithë ekzemplarit. Përveç me grafike, të dhënat janë prezantuar edhe në numra. Krahas numrave është prezantuar trendi në raport me vitin paraprak për përgjigjet afirmative (p.sh. ka besim), për ato të dhëna të cilat mund të krahasohen me hulumtimin nga viti 2008. Legjenda e simboleve është si vijon:

↔	pa ose me ndryshime të parëndësishme	Pa ose me ndryshime të parëndësishme = 0 – 3 pikë përqindësh Të vogla = 3,01 – 5 pikë përqindësh Të matura = 5,01 – 10 pikë përqindësh Të mëdha = mbi 10 pikë përqindësh
↑	rritje e vogël	
↓	rënie e vogël	
↑↑	rritje e matur	
↓↓	rënie e matur	
↑↑↑	rritje e madhe	
↓↓↓	rënie e madhe	

Për përmirësimin e përdorimit të raportit dhe mundësinë për analizë dhe krahasim janë përdorur edhe indekset (treguesit). Në tabelën më poshtë janë dhënë sqarime për indekset për organizatat qytetare.

Pakicë e parëndësishme përdoret për përgjigjet më pak se 10% nga ekzemplari, pakicë e vogël për 11% deri 30%, pakicë për 30% deri 50%, shumicë për 51% deri 70% dhe shumicë e madhe për më shumë se 70%.

Në raport nuk janë komentuar analizat socio-demografike për bashkësitë etnike me numër të vogël dhe partitë politike me më pak simpatizues, për shkak të pjesëmarrjes së tyre të vogël në ekzemplarin nacional.

Në raport në tabela dhe grafike të caktuara nuk janë prezantuar rezultatet për “nuk e di” dhe “pa përgjigje”, për shkak se shumica e përgjigjeve nuk është 100%. Kjo është bërë për nevojat e prezantimit më të thjeshtë të rezultateve.

Grupi punues

Në MCMS grupin punues e përbëjnë: Sasho Klekovski, Emina Nuredinoska, Gonca Jakovleska dhe Daniella Stojanova.

Indeksi i besimit të përgjithshëm	
Indeksi i besimit të përgjithshëm dhe besimit në institucionet sipas sektorëve	= Σ ka besim / numri i institucioneve
Indeksi i besimit në profesionet	= Σ ka besim / numri i profesioneve
Indeksi i njohjes së organizatave qytetare në përgjigjen e prioritetëve shoqërore	
Indeksi i njohjes së organizatave qytetare të cilat punojnë në fushën e varfërisë, luftën kundër korrupsionit, zhvillimin e ekonomisë, cilat punojnë në zhvillimin e shoqërisë civile etj.	= Σ di
Indekse të njohjes dhe qëndrime për njëzet e pesë organizatat qytetare	
Njohja e organizatave qytetare në shikim të parë	= Σ kam dëgjuar/ numri i organizatave
Njohja e organizatave qytetare	= Σ di/ numri i organizatave
Besimi në organizatat qytetare	= Σ mendim / numri i organizatave
Qëndrime pozitive/negative për organizatat qytetare	= Σ herësi i qëndrimeve pozitive dhe negative/ numri i organizatave
10 organizatat e para qytetare në shikim të parë	= Σ kamë dëgjuar/ 10 organizatat e para
10 organizatat e para qytetare që njihen	= Σ di/10 organizatat e para
10 organizatat e para në besim	= Σ mendim pozitiv/ 10 organizatat e para
10 qëndrimet e para pozitive/negative për organizatat qytetare	= Σ herësi i qëndrimeve pozitive negative/ 10 organizatat e para

I. BESIMI PËRGJITHSHËM DHE BESIMI NË INSTITUCIONET

Hyrje

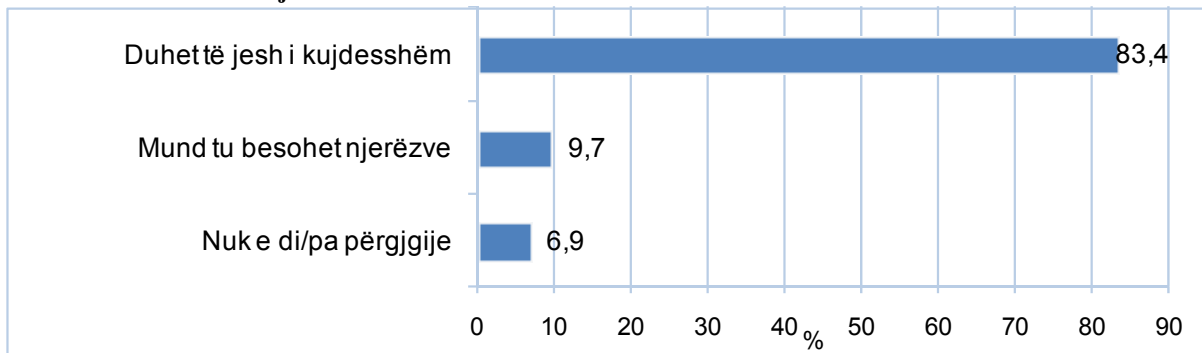
Besimi është komponentë kyçe e kapitalit social. Në përgjithësi, mund të identifikohen tre tipa kryesore të besimit: besimi në të ngjashmit, besimi i përgjithshëm dhe besimi në institucionet. I pari është besimi social në të ngjashmit, besim i artikuluar ose besim i personalizuar. Ky është besimi brenda në marrëdhëniet e bazuara ose rrjetet sociale (familja, miqtë, fqinjët etj.). I dyti, besimi i përgjithshëm ose besimi social, duke përfshirë besimin në të huajt. Besimi i tretë është besimi institucional, i cili referon në besimin e bazuar në institucionet formale të sundimit dhe të shoqërisë.

Besimi i përgjithshëm

Gjatë hulumtimit të deritanishëm nuk është shtruar pyetja për besimin në familje, kjo është supozuar si ekzistuese, për shkak të pothuaj 100% besim në hulumtimet paraprake.

Besimi i përgjithshëm është 9,7%, ndërsa 83,4% të qytetarëve mendojnë se duhet të jesh i kujdesshëm. Kjo paraqet zvogëlim të besimit të përgjithshëm, i cili në vitin 2008 ishte 23,1%, ndërsa 76,8% kanë menduar se duhet të jesh i kujdesshëm me njerëzit.

Grafiku I.1. Besimi në njerëzit

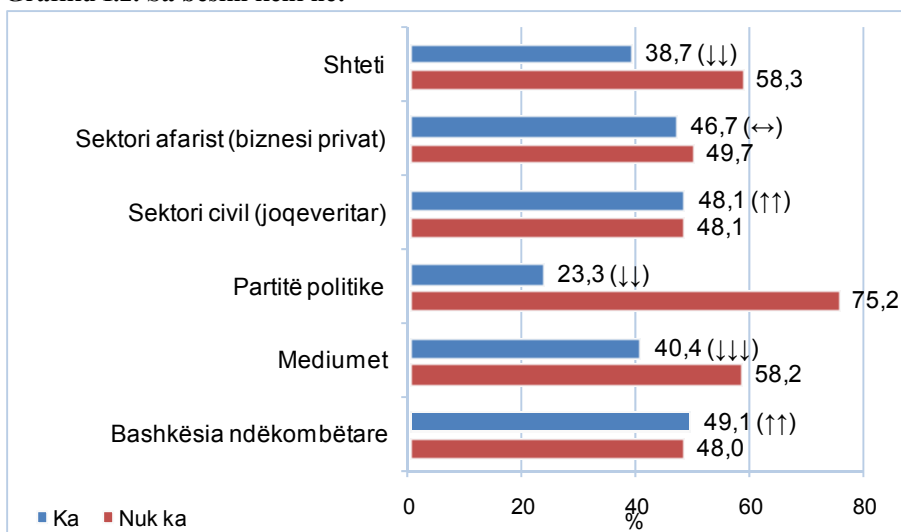


Në shkallën prej 1 deri 10, ku 1 është "Shumica e njerëzve do të përpiqeshin të më shfrytëzojnë", ndërsa 10 është "Shumica e njerëzve do të përpiqeshin të veprojnë në mënyrë të ndershme", vlera mesatare e qëndrimeve të qytetarëve është 4,1.

Besimi në institucionet

Me besimin në institucionet është hulumtuar besimi sipas qasjes tre sektoriale: shteti, sektori afarist (privat) dhe civil. Mediumet dhe partitë politike për shkak të mundësisë që ti takojnë më shumë sektorëve janë ndarë veçmas. Është hulumtuar edhe besimi në bashkësinë ndërkombëtare.

Grafiku I.2. Sa besim keni në:



Në vitin 2010 asnjë sektor nuk e ka besimin e shumicës, derisa në vitin 2008 e kishin mediumet. Afër shumicës është sektori afarist dhe civil, si dhe bashkësia ndërkombëtare. Edhe më tej besim më të vogël qytetarët kanë në partitë politike.

Besimi në shtet që ishte në trend të rritjes prej 29,2% në vitin 2006, përmes 38,6% në vitin 2007 deri 48,1% në vitin 2008, tani është zvogëluar në 38,7%, sa ka qenë në vitin 2007. Zvogëlimi kryesisht ka të bëjë me besimin e zvogëluar ndaj shtetit mes shqiptarëve etnik.

Tabela I.1. Besimi në shtet te maqedonasit etnik dhe te shqiptarët etnik në vitin 2010, 2008 dhe 2006

Viti	Maq. etn.	Shqi. etn.	Gjithsej
2010	48,2 %	16,0 %	38,7 %
2008	51,8 %	42,1 %	48,1 %
2006	26,5 %	36,2 %	29,2 %

Dallime në qëndrime mes maqedonasve etnike dhe shqiptarëve etnik dhe dallimet sipas vendit të banimit (rurale/urbane), simpatizuesve të partive politike dhe rajoneve gjeografike.

Në besimin ndaj sektorit afarist dhe ndaj partive politike më nuk ekzistojnë dallimet varësisht nga përkatësia etnike të cilat ekzistonin në vitin 2008, derisa mbetën dallimet në besimin ndaj bashkësisë ndërkombëtare varësisht nga përkatësia etnike.

Besim më të madh në sektorin afarist kanë të punësuarit në sektorin privat (54,7%) dhe studentët (62,2%), qytetarët e klasës më të lartë dhe klasës më të lartë të mesme, si dhe ata me arsim të lartë/sipëror (54,3%).

Në shoqërinë civile besim më të madh kanë të rinjtë të moshës prej 18 deri 29 vjet (56,1%), të punësuarit në sektorin publik (59,6%), studentët (58,2%) dhe qytetarët me arsim të lartë/sipëror (56%). Besimin më të madh në shoqërinë civile të cilën e kishin shqiptarët etnik në raport me maqedonasit etnik në vitin 2006, zvogëlohet në vitin 2008 dhe në vitin 2010 ka ndryshim – besim më të madh kanë maqedonasit etnik (49,3%) në raport me shqiptarët etnik (45,7%).

Edhe dallimet etnike në besimin ndaj partive politike përjetuan kthesë në vitin 2010.

Tabela I.2. Dallimet etnike në besimin ndaj partive politike në vitin 2010 dhe 2008

Viti	Maq. etn.	Shqi. etn.	Gjithsej
2010	25,4 %	16,4 %	23,3 %
2008	26,2 %	42,3 %	29,8 %

Simpatizuesit e VMRO-DPMNE janë me besim më të madh në partitë politike. Besimi ndaj partive politike mes qytetarëve të cilët nuk janë simpatizues të partive politike është në nivel shumë të ulët prej 11,1%.

Tabela I.3. Dallimet në besimin ndaj partive politike mes (jo)simpatizuesve të tyre

	VMRO DPMNE	LSDM	BDI	PDSH	Demo. Re	Tjetër	Nuk. simp.	Gjithsej
Ka besim në partitë politike	45,0 %	28,1 %	19,2 %	19,7 %	21,0 %	34,0 %	11,1 %	23,3 %

Besimi ndaj bashkësisë ndërkombëtare është i ndarë mes grupeve të ndryshme shoqërore, dallim ka vetëm në bazë etnike. Besimi mes maqedonasve etnik është rritur në 43,1%, prej 32,9% në vitin 2008.

Tabela I.4. Dallimet etnike në besimin ndaj bashkësisë ndërkombëtare në vitin 2010 dhe 2008

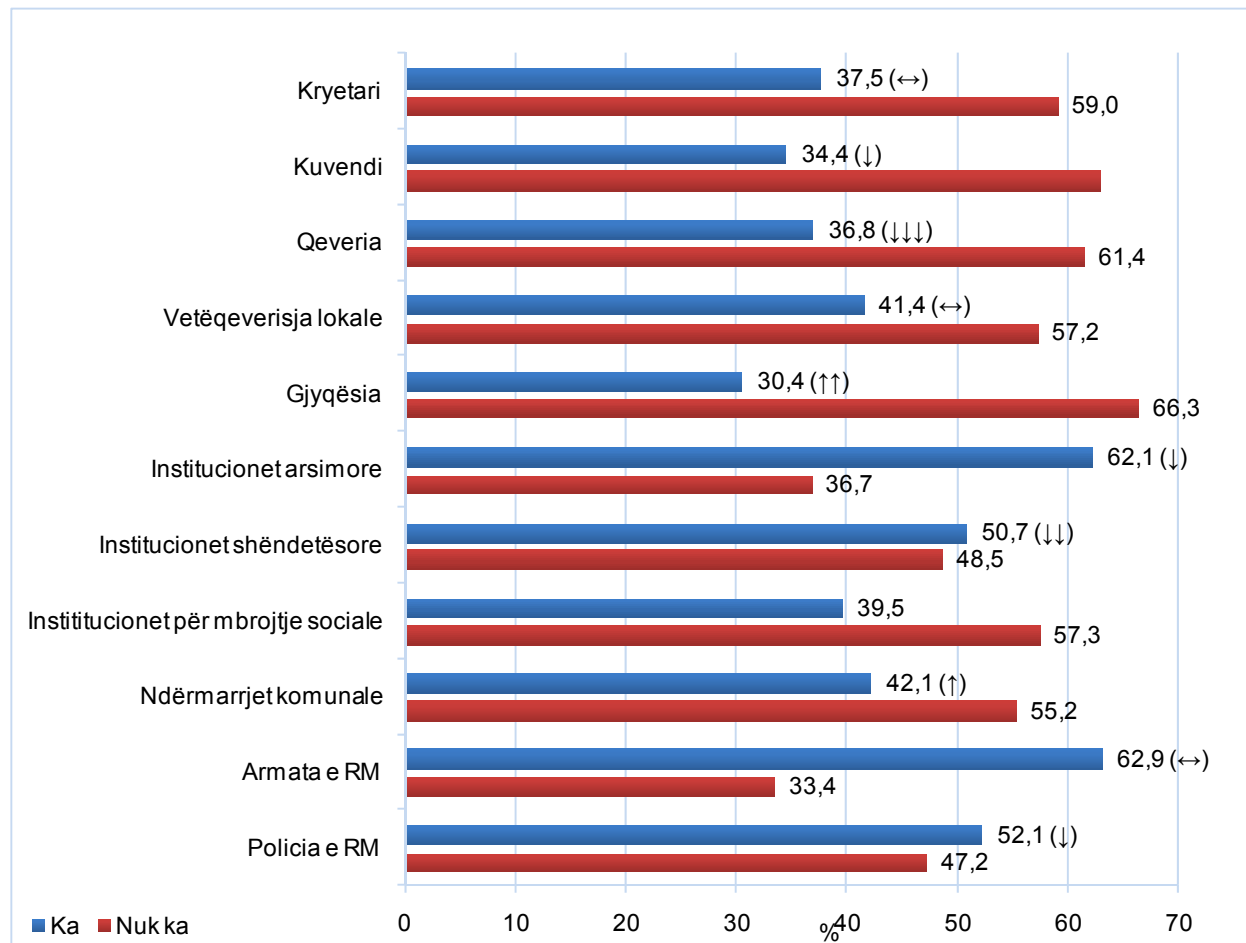
Viti	Maq. etn.	Shqi. etn.	Gjithsej
2010	43,1 %	65,4 %	49,1 %
2008	32,9 %	68,2 %	42,8 %

Për bashkësinë ndërkombëtare kanë perceptime të ngjashme edhe qytetarët që janë simpatizues të LSDM dhe të VMRO-DPMNE prej 44,3%, gjegjësisht 42,2%, në raport me vitin 2008 kur ka qenë 38,6%, gjegjësisht 37,3%.

Besimi në sektorin shtetëror

Besimi ndaj shtetit është hulumtuar edhe përmes besimit në institucionet kryesore të cilat e përbëjnë si Kryetari, Kuvendi, Qeveria, gjyqësia, vetëqeverisja lokale dhe shërbimet kryesore të cilat i siguron ai, si mbrojtja (armata), policia, institucionet arsimore dhe shëndetësore dhe ato për mbrojtje sociale, si dhe ndërmarrjet komunale.

Grafiku I.3. Besimi në sektorin shtetëror



Armata (62,9%), institucionet arsimore (62,1%), policia (52,1%) dhe institucionet shëndetësore (50,7%) e kanë besimin e shumicës, si dhe në vitin 2008. Qytetarët kanë besim më të vogël në Kuvend (34,4%) dhe në gjyqësi (30,4%). Te gjyqësia nuk ka dallime në besimin te grupet e ndryshme socio-demografike.

Besimi në kryetarin e shtetit

Besimi në kryetarin e shtetit është 37,5% (35,6% në vitin 2008 dhe 35,1% në vitin 2007). Edhe pse në nivelin e besimit nuk ka ndryshime, me ndërrimin pas zgjedhjeve në vitin në 2009 kur në vend të z. Cërvenkovski u zgjidh z. Ivanov, ka ndryshim në mbështetjen sipas grupeve të caktuara socio-demografike.

Tabela I.5. Besimi në kryetarin në bazë etnike dhe partiake në vitin 2010 dhe 2008

Viti	Maq. etn.	Shqi. etn.	VMRO-DPMNE	LSDM	BDI	PDSH	Nuk. simp.	Gjithsej
2010	48,9 %	9,0 %	74,7 %	25,9 %	9,1 %	6 %	32,3 %	37,5 %
2008	40,4 %	18,7 %	24,3 %	72,9 %	-	-	38,9 %	35,6 %

Besimi në Kuvend

Besimi në Kuvendin është 34,5% (38% në vitin 2008). Besim në Kuvend kanë 40,2% të maqedonasve etnik dhe 18,5% të shqiptarëve etnik. Kuvendi ka besim prej 66,1% mes simpatizuesve të VMRO-DPMNE dhe 27% mes atyre të LSDM.

Besimi në Qeveri

Qeveria ka besim prej 36,8%, që është ulje nga viti 2008 dhe 2007 kur ka qenë 51%, gjegjësisht 44,6%, por është më i lartë nga besimi në vitin 2006 kur ka qenë 26,6%.

Tabela I.6. Besimi në Qeveri në bazë etnike dhe partiake në vitin 2010 dhe 2008

Viti	Maq. etn.	Shqi. etn.	BMPO ДПМНЕ	LSDM	BDI	PDSH	Nuk. simp.	Gjithsej
2010	44,1 %	18,5 %	77,2 %	17,3 %	22,2 %	14,0 %	29,0 %	36,8 %
2008	56,2 %	38,5 %	74,9 %	35,9 %	35,4 %	29,0 %	46,0 %	51,0 %

Në Qeverinë kanë besim të njëjtë edhe qytetarët religjioz (37,6%) dhe qytetarët jo religjioz (33,9%). Besim më të lartë kanë më të vjetrit se 65 vjet (44,3%). Besimi bien me zvogëlimin e statusit social – nga klasa më e lartë (44,4%), përmes klasës më të ulët të mesme (39,1%), deri te klasa më e ulët (28,9%).

Tabela I.7. Besimi në Qeveri sipas status të punës në vitin 2010 dhe 2008

Viti	Spektori publik	Spektori privat	Bujk	Student	Amvis	I papun.	Pension.	Gjithsej
2010	42,8 %	39,7 %	36,8 %	37,8 %	19,0 %	30,2 %	42,8 %	36,8 %
2008	51,1 %	51,3 %	54 %	50,3 %	45,7 %	50,3 %	61,3 %	51,0 %

Besimi në shërbimet shtetërore

Armata dhe policia kanë besim te shumica e qytetarëve.

Tabela I.8. Besimi në policinë në bazë etnike në vitin 2010, 2008 dhe 2007

Viti	Maq. etn.	Shqi. etn.	Gjithsej
2010	59,5 %	31,5 %	52,1 %
2008	62,6 %	42,0 %	56,6 %
2007	52,1 %	45,6 %	57,3 %

Në besimin ndaj institucioneve arsimore dhe shëndetësore dhe ato për mbrojtje sociale, nuk ka dallime më të mëdha mes grupeve të ndryshme socio-demografike.

Besimi në vetëqeverisjen lokale

Vetëqeverisja lokale ka besim mes 41,4% të qytetarëve, që është ruajtur niveli i mëparshëm i besimit prej 44,4% në vitin 2008.

Në vitin 2010 në raport me vitin 2008 vjen deri te konverzioni i besimit mes maqedonasve etnike dhe shqiptarëve etnik, gjegjësisht tani maqedonasit etnik kanë besim më të lartë.

Tabela I.9. Besimi në vetëqeverisjen lokale në bazë etnike në vitin 2010 dhe 2008

Viti	Maq. etn.	Shqi. etn.	Gjithsej
2010	44,4 %	33,6 %	41,4 %
2008	41,7 %	55,6 %	44,7 %

Besimi në vetëqeverisjen lokale ka rritje të madhe në rajonin lindor, juglindor dhe verilindor, ndërsa zvogëlim në rajonet tjera, me përjashtim të rajonit të Shkupit, ku besimi është stabil.

Tabela I.10. Besimi në vetëqeverisjen lokale në rajonet në vitin 2010 dhe 2008

Viti	I Shkupit	Juglindor	Lindor	Verilindor	I Vardar.	Jugperën.	Pollog	Pellagoni.	Gjithsej
2010	41,7 %	60,7 %	46,8 %	41,8 %	29,9 %	29,9 %	36,8 %	43,2 %	41,4 %
2008	41,0 %	49,3 %	24,4 %	32,3 %	43,4 %	41,5 %	64,6 %	57,4 %	44,4 %

Në ndërmarrjet komunale kanë besim 42,1%, që është rritje e vogël në raport me 38,8% në vitin 2008.

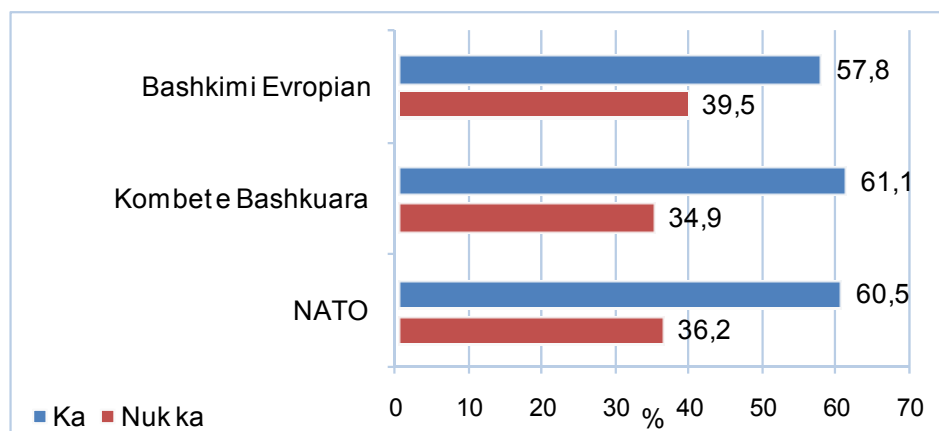
Tabela I.11. besimi në ndërmarrjet komunale në rajonet në vitin 2010 dhe 2008

Viti	I Shkupit	Juglindor	Lindor	Verilindor	I Vardar.	Jugperën.	Pollog	Pellagoni.	Gjithsej
2010	42,5 %	53,0 %	50,0 %	32,7 %	48,3 %	34,2 %	35,9 %	44,6 %	42,1 %
2008	46 %	51,4 %	30,8 %	39,7 %	38,7 %	45,1 %	34,3 %	43,7 %	38,8 %

Besimi në bashkësinë ndërkombëtare

Besimi ndaj bashkësisë ndërkombëtare është hulumtuar edhe përmes besimit në tre organizatat ndërkombëtare dhe/ose unione: Kombet e Bashkuara (KB), Bashkimi Evropian (BE) dhe Organizata e Marrëveshjes Veri-Atlantike (NATO).

Grafiku I.4. Besimi në bashkësinë ndërkombëtare



Besimi në KB, BE dhe NATO është ngjashme, prej 57,8% deri 61,1%.

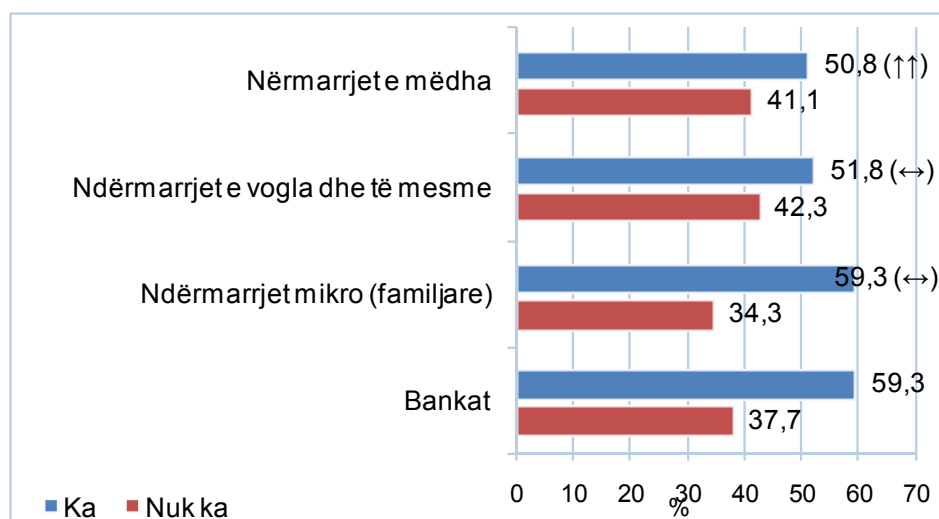
Mbi besimin në tre organizatat ndikon përkatësia etnike, ndërsa ajo ka ndikim në rajonet gjeografike dhe te simpatizuesit e partive politike.

Tabela I.12. Besimi në KB, BE dhe NATO në bazë etnike dhe partiake në vitin 2010

Organizata	Maq. etn.	Shqi. etn.	VMRO DPMNE	LSDM	BDI	PDSH	Nuk. simp.	Gjithsej
KB	54,7 %	77,5 %	56,4 %	56,8 %	81,8 %	78,8 %	59,0 %	61,1 %
BE	48,1 %	83,0 %	50,2 %	48,6 %	87,9 %	83,3 %	55,8 %	57,8 %
NATO	60,8 %	86,1 %	52,9 %	56,6 %	91,9 %	89,4 %	58,3 %	60,5 %

Besimi në sektorin afarist

Në besimin e sektorit afarist është hulumtuar besimi në ndërmarrjet mikro (familjare), të vogla dhe të mesme, si dhe ndërmarrjet e mëdha. Besimi i përgjithshëm (grafiku 1.2.) edhe besimi në ndërmarrjet e ndryshme është stabile.



Grafiku I.5. Besimi në sektorin afarist

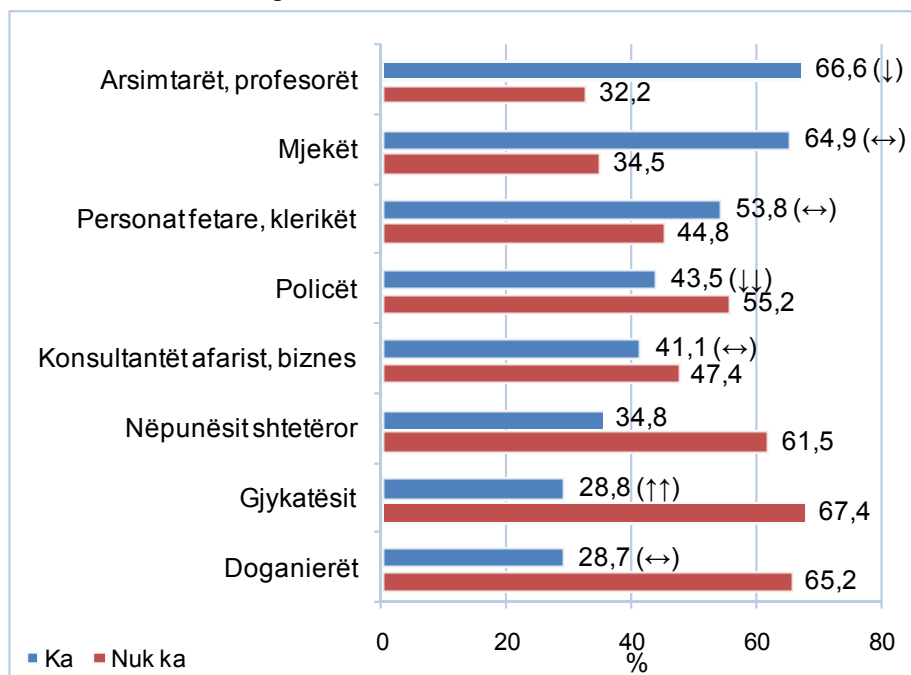
Qytetarët, si edhe në hulumtimet parapake shprehin besim të madh në mikro ndërmarrjet dhe bankat përkundër ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, gjegjësisht ndërmarrjeve të mëdha.

Besimi në profesione

Shumica e qytetarëve kanë besim në “mësuesit, mjekët dhe priftin/hoxhën”, gjegjësisht në arsimtarët/profesorët, mjekët dhe personat fetar. Besim më të vogël kanë gjykatësit (28,8%) dhe doganierët (28,7%).

Gjykatësit, edhe pse janë në fund të listës së besimit, kanë rritje të besimit për 8,1 pikë përqindësh në raport me vitin 2008 kur besim te ata kanë pasur 20,7%.

Grafiku I.6. Besimi në profesionet



Në personat fetarë besim kanë shumica e qytetarëve të cilët janë të krishterë (51,8%) dhe myslimanë (60,5%).

Besimi në profesionet kryesisht e ndjek besimin në institucionet.

Tabela I.13. Krahasimi i besimit në institucionet dhe profesionet adekuate

	Institucioni	Profesioni
Gjyqësi/ gjykatësit	30,4 %	28,8 %
Arsimi/ profesorët	62,1 %	66,6 %
Shëndetësi/ mjekët	50,7 %	64,9 %
Policia/ policët	52,1 %	43,5 %
Bashkësitë fetare/ personat	62,9 %	53,8 %

Si edhe hulumtimi në vitin 2008, te dy profesione ka dallim: besimi në mjekët (64,9%) është më i lartë se besimi në institucionet shëndetësore (50,7%), ndërsa besimi te personat fetar (53,8%) është më i ulët se besimi në kishat dhe bashkësitë fetare (62,9%).

Besimi dhe ndikimet socio-demografike

Besimi në nivel nacional është në lidhje të caktuar me grupet socio-demografike. Më shumë le përshtypje ndikimi i përkatësisë etnike dhe përkatësisë partiake, gjegjësisht simpatizuesit e partive politike, që në mënyrë përmbledhëse është shfaqur në tabelën 1.14, ndërsa më hollësisht në shtojcën 1.

Marrë në përgjithësi, maqedonasit etnik dhe simpatizuesit e VMRO-DPMNE kanë besim më të lartë. Përfundimisht është besimi në bashkësinë ndërkombëtare ku shqiptarët etnik dhe simpatizuesit e BDI, PDSH dhe Demokracisë së Re kanë besim më të lartë.

Në besimin në sektorin afarist dhe civil dhe diku në profesionet, nuk ka dallime më të mëdha mes bashkësive etnike dhe simpatizuesve të partive politike.

Pjesa më e madhe e simpatizuesve të VMRO-DPMNE dhe LSDM janë maqedonas etnik, ndërsa të BDI, PDSH dhe DR janë shqiptarë etnik. Besimi mes simpatizuesve politik ku shumica janë shqiptarë etnik nuk ka dallime dhe duket se përkatësia etnike është ajo që ndikon, e jo partitë politike. Nga ana tjetër, besimi mes simpatizuesve të partive politike ku shumica janë maqedonas etnik, ka dallime më të mëdha (besimi në sektorin shtetëror/profesionet) dhe duket se krahas përkatësisë etnike, ndikim ka edhe përkatësia partiake.

Tabela I.14. Pasqyrë e besimit sipas përkatësisë etnike dhe sipas simpatizuesve të partive politike

Indeksi i besimit/grupi socio-demografik	Gjithsej	Maq. etn.	Shqi. etn.	VMRO-DPMNE	LSDM	BDI	PDSH	Dem. Re	Nuk. simp
Besimi në institucionet (gjithsej)	41,0	42,7	37,5	52,0	41,1	38,9	36,9	37,9	36,9
Besimi në sektorin shtetëror	44,9	49,4	31,1	63,7	37,6	31,0	32,0	23,9	39,0
Besimi në bashkësinë ndërkomb.	59,8	51,2	82,2	53,2	53,3	86,9	84,8	78,8	57,7
Besimi në sektorin afarist	55,3	56,2	52,0	59,1	56,6	47,2	49,6	40,9	56,5
Besimi në sektorin civil	39,8	40,0	37,3	40,8	36,7	37,0	35,5	31,5	37,1
Besimi në profesionet	45,3	45,3	44,7	52,1	41,1	45,2	43,2	40,1	44,3

Përfundime

Besim i ulët ose mosbesim i matur?

Qytetarët kanë besim të ulët të përgjithshëm (9,7%). Ky rezultat është në kundërshtim me vlerën mesatare prej 4,1 të shkallës prej 1 deri 10, ku q është “Shumica e njerëzve do të përpiqeshin të më shfrytëzojnë”, ndërsa 10 është “Shumica e njerëzve do të përpiqeshin të veprojnë në mënyrë të ndershme”. Dallimet mund të bëjnë me dallimin e vogël në formulimin e dy pyetjeve – “mund ti besohet njerëzve” është më e gjerë dhe formulimin më përfshirës se nga “shumica e njerëzve do të përpiqeshin të veprojnë në mënyrë të ndershme”.

Besim stabil në institucionet

Besimi në institucionet është stabil – indeksi i besimit është 41. Indeksi i besimit në institucionet ka ndryshime jo aq të mëdha: në vitin 2008 ka qenë 42,9, ndërsa në vitin 2010 është 41. Stabiliteti është ruajtur, edhe krahas rënies së madhe në besimin e medimeve (53,6% në vitin 2008, në 40,4% në vitin 2010) dhe rënie të matur të besimit në shtet dhe në partitë politike, për shkak të rritjes së besimit në sektorin civil dhe bashkësinë ndërkombëtare.

Besim stabil në sektorin shtetëror – Armata, institucionet arsimore, policia, institucionet shëndetësore me besim nga shumica e qytetarëve

Besimi në sektorin shtetëror është stabil dhe indeksi i besimit është 44,5.

Besim në armatë, institucionet arsimore, policinë, institucionet shëndetësore ka shumica e qytetarëve, edhe krahas zvogëlimit të besimit në tre të fundit.

Rritje e besimit në gjyqësi dhe gjykatësit

Besimi në gjyqësi në vitin 2010 ka qenë 30,4% dhe është rritur për 9,2 pikë përqindësh në raport me vitin 2008. Besimi në gjykatësit është 28,8% dhe është rritur për 8,1 pikë përqindësh në raport me vitin 2008 kur besim te ata kanë pasur 20,7%.

Besim i zvogëluar në Qeverinë dhe medimet

Qeveria ka besim prej 36,8%, që është zvogëluar prej vitit 2008 dhe 2007 kur ka qenë 51%, gjegjësisht 44,6%, ndërsa është më e lartë se besimi në vitin 2006 kur ka qenë 26,6%. Besimi është zvogëluar më shumë mes shqiptarëve etnik, se sa mes maqedonasve etnik, në vitin 2010 në raport me vitin 2008 zvogëlimi është 20 pikë përqindësh, gjegjësisht 12,1 pikë përqindësh.

Besimi në Qeveri është zvogëluar për 14,2 pikë përqindësh, ku përafërsisht është zvogëluar edhe besimi në medimet (13,2 pikë përqindësh). Te medimet nuk ka dallime të rëndësishme socio-demografike.

Besim i lartë në KB, BE dhe NATO dhe rritje e besimit në bashkësinë ndërkombëtare

Besimi në KB, BE dhe NATO është e ngjashme, prej 57,8% deri 61,1%. Besimi në bashkësinë ndërkombëtare është më e madhe për 6,3 pikë përqindësh në raport me vitin 2008.

Për analiza të mëtejshme është pyetja pse besimi në bashkësinë ndërkombëtare (49,1%) është më e ulët në institucionet kryesore, si KB, BE dhe NATO të cilat e përbëjnë këtë bashkësi (59,8%).

Besim i lartë në mikro-ndërmarrjet dhe bankat, rritje te ndërmarrjet e mëdha

Besimi në mikro-ndërmarrjet dhe bankat është e lartë 59,3%. Besimi në ndërmarrjet e mëdha është rritur në vitin 2010 për 5,1 pikë përqindësh në raport me vitin 2008.

Për analiza të mëtejshme është pyetja pse besimi në sektorin afarist (46,7%) është më i ulët nga besimi në institucionet të cilat e përbëjnë këtë sektor (55,3%).

Besimi në “mësuesit, mjekët dhe priftin/hoxhën”

Shumica e qytetarëve kanë besim në “mësuesit, mjekët dhe priftin/hoxhën” gjegjësisht në arsimtarët/profesorët, mjekët dhe personat fetar. Besim më të vogël qytetarët kanë te gjykatësit (28,8%) dhe doganierët (28,7%).

Besimi në të “ngjashmit” ndikon në besimin në institucionet?

Ky dhe hulumtimet e mëparshme kanë treguar se qytetarët e Maqedonisë kanë besim më të lartë në “të ngjashmit”, se sa besimi i përgjithshëm (besimi në “të tjerët” dh “të huajt”). Përkatësia etnike dhe simpatizuesit e partive politike janë dy karakteristika socio-demografike të cilat kanë më së shumti ndikim në besimin në institucionet dhe sektorët. Në grupet ku institucionet perceptohen si simbol i “të ngjashmëve” kanë besim më të lartë dhe anasjelltas. Ilustrim më i mirë është besimi në kryetarin e shtetit dhe ndryshimi i besimit mes simpatizuesve të VMRO-DPMNE dhe LSDM në vitin 2008 dhe 2010, lidhur me ndërrimin e kryetarit në zgjedhjet në vitin 2009 (fq. 11). Te simpatizuesit e BDI, PDSH dhe Demokracia e Re duket se dominon ndikimi i përkatësisë etnike, dhe jo raporti pozitiv/opozitë. Raporti pozitiv/opozitë ndikon në besimin te simpatizuesit e VMRO-DPMNE dhe LSDM, me përjashtim të besimit në bashkësinë ndërkombëtare ku ekziston ndikim i përkatësisë etnike. Në besimin në sektorët, si sektori afarist dhe civil, ku ka llojllojshmëri të madhe, nuk ekziston dallim i madh lidhur me përkatësinë etnike dhe partiake (simpatizues të partive politike).

Shqiptarët etnik me besim të zvogëluar edhe në institucionet në të cilat kishin besim

Në këtë dhe hulumtimet paraprake shqiptarët etnike kanë pasur besim më të ulët nga maqedonasit etnik në institucionet të cilat perceptohen si “simbole” të shtetit dhe interes nacional si Kryetari i Republikës, Qeveria ose Armata. Në vitin 2010 besimi në këto në këto institucione te shqiptarët etnik është zvogëluar. Nga ana tjetër shqiptarët etnik kanë pasur besim më të lartë nga maqedonasit etnik në bashkësinë ndërkombëtare dhe institucionet “e reja” si partitë politike, vetëqeverisja lokale dhe shoqëria civile. Në vitin 2010 ka zvogëlim të besimit edhe në këto institucione dhe për herë të parë shqiptarët etnik kanë besim më të vogël nga maqedonasit etnik. Zvogëlimi i besimit mes shqiptarëve etnik më së miri ilustrohet me zvogëlimin e besimit në partitë politike prej 41,1% në vitin 2006, dhe 42,3% në vitin 2008 në 16,4% në vitin 2010 ose vetëqeverisja lokale nga 58,5% në vitin 2006 dhe 55,6% në vitin 2008 në 33,6% në vitin 2010.

Ky trend mund të jetë tregues i pritjeve të porealizuara mes shqiptarëve etnike nga institucionet “e reja” si partitë politike dhe vetëqeverisja lokale.

Në vitin 2010 shqiptarët etnik akoma kanë besim të lartë në bashkësinë ndërkombëtare.

II. BESIMI NË SHOQËRINË CIVILE

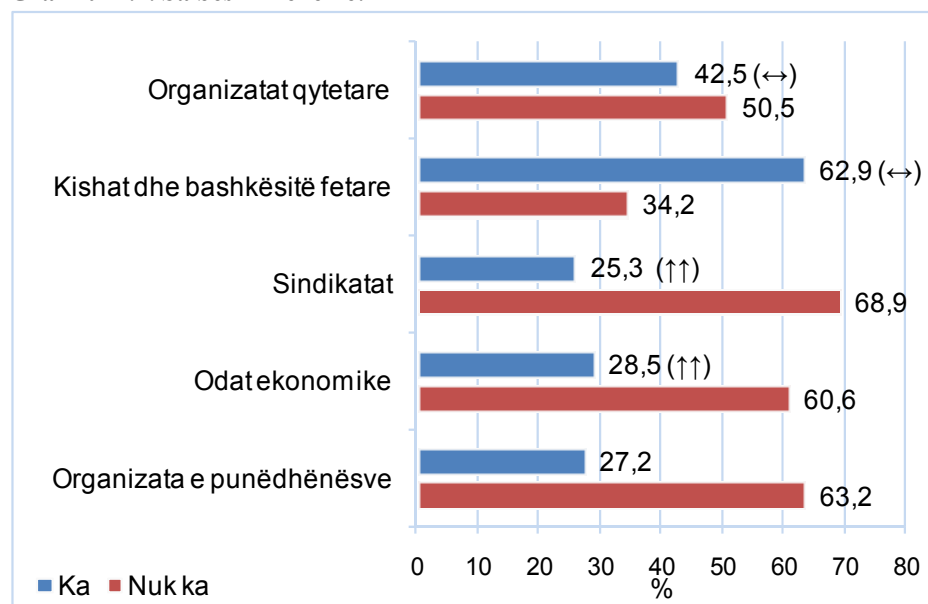
Hyrje

Shoqëria civile në tërësi shënon besim të rritur të matur te qytetarët në raport me anketën e realizuar në vitin 2008 dhe e njëjta është 48,1%.

Në këtë pjesë të raportit bëhet pasqyrë më e hollësishme e besimit brenda vetë shoqërisë civile, si dhe të qëndrimeve të qytetarëve për çështje të caktuara lidhur me organizatat qytetare.

Besimi në aktorët e shoqërisë civile

Grafiku II.1. Sa besim kanë në:



Kishat dhe bashkësitë fetare edhe më tej mbeten me besim më të madh mes qytetarëve me shumicë prej 62,9%. Si edhe në vitin 2008 kishat dhe bashkësitë fetare gëzojnë pothuaj 20 pikë përqindësh besim më të madh se sa organizatat qytetare (shoqatat dhe fondacionet). Sindikatat dhe odat ekonomike shënojnë rritje të matur, por akoma kanë besim nga një pakicë e vogël e qytetarëve.

Besimi në organizatat qytetare (shoqatat dhe fondacionet) është rritur në mënyrë të dukshme në raport me vitin 2008, por akoma është më e ulët nga viti 2007, gjegjësisht nga viti 2006. Besim më të lartë në organizatat qytetare prej 55,1% kanë studentët, e ngjashëm është edhe me të rinjtë e moshës prej 18 deri 29 vjet (50,5%) dhe të punësuarit në sektorin publik (50,5%). Besim më të vogël kanë amviset (34,5%), personat me arsim të kryer të mesëm (34,1%) dhe personat me moshë mbi 65 vjet (36,4%).

Edhe maqedonasit etnik edhe shqiptarët etnik kanë besim të ngjashëm prej 41,3%, gjegjësisht 42,9%, ndërsa i parëndësishëm është dallimi edhe në bazë të përkatësisë religjioze, pasi që edhe të krishterët (41,2%) dhe myslimanët (44,6%) janë me nivel të ngjashëm të besimit në organizatat qytetare. Gjithashtu, nuk ka dallim të mëdha edhe te simpatizuesit e partive politike, edhe pse është vërejtur rënie e matur e besimit nga ana e simpatizuesve të LSDM dhe PDSH. Besim më të madh në organizatat qytetare kanë simpatizuesit e BDI (48,5%), ndërsa më të vogël të LSDM 38,9%.

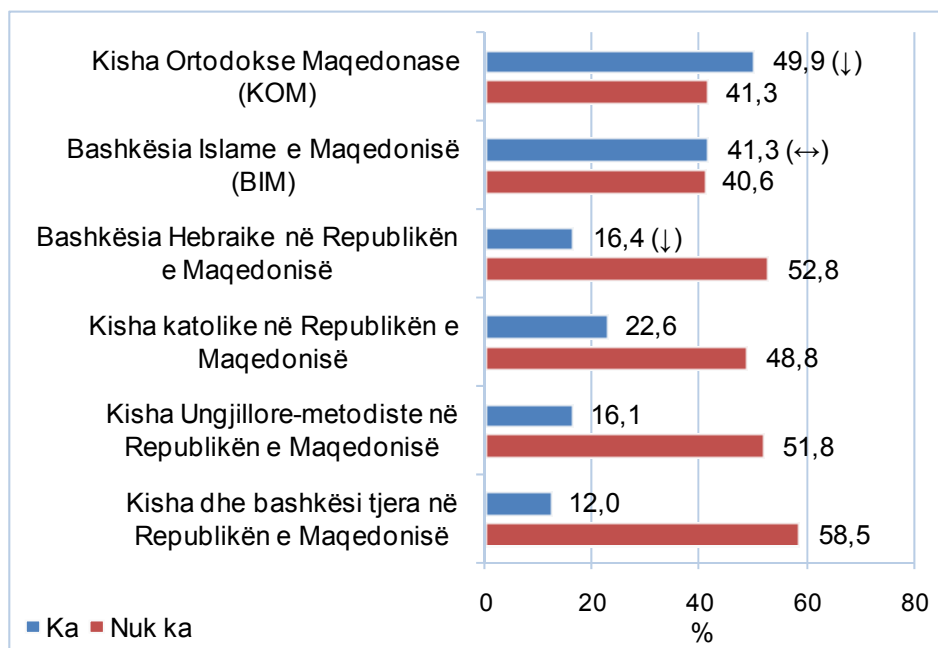
Tabela II.1. Dallime në besimin në organizatat qytetare mes simpatizuesve të partive politike në vitin 2010 dhe 2008

	VMRO DPMNE	LSDM	BDI	PDSH	Demok. e Re	Nuk. simp.	Gjithsej
2010	42,9 %	38,9 %	48,5 %	43,9 %	39,4 %	43,7 %	42,5 %
2008	40,7 %	44,6 %	41,9 %	34,2 %	56,8 %	39,6 %	41,2 %

Besimi në kishat dhe bashkësitë fetare

Siç u theksua më sipër, në kishat dhe bashkësitë fetare qytetarët kanë besim dukshëm më të madh se sa në aktorët tjerë të shoqërisë civile. Në nivel të institucioneve individuale me besim më të madh nga qytetarët është Kisha Ortodokse Maqedonase (KOM) me 49,9%, pastaj Bashkësia Islame në Maqedoni (BIM) me 41,3%, Kisha Katolike me 22,6% dhe bashkësitë tjera fetare me më pak se 20%.

Grafiku II.2. Besimi në kishat dhe bashkësitë fetare



Për shënim është edhe e dhëna se të rinjtë e moshës 18 deri 29 vjet kanë besim më të madh (68,3%). Më afër tyre është besimi nga ana e më të rriturve (mbi 65 vjet) që është 67,9%. Besimi i më të rinjve dhe më të rriturve është për dhjetë pikë përqindësh më shumë nga grupet tjera të moshës. Besimi në kishat dhe bashkësitë fetare ka lidhje edhe me statusin social dhe i njëjti është proporcionalisht i kundërt. Në të vërtetë, të anketuarit të

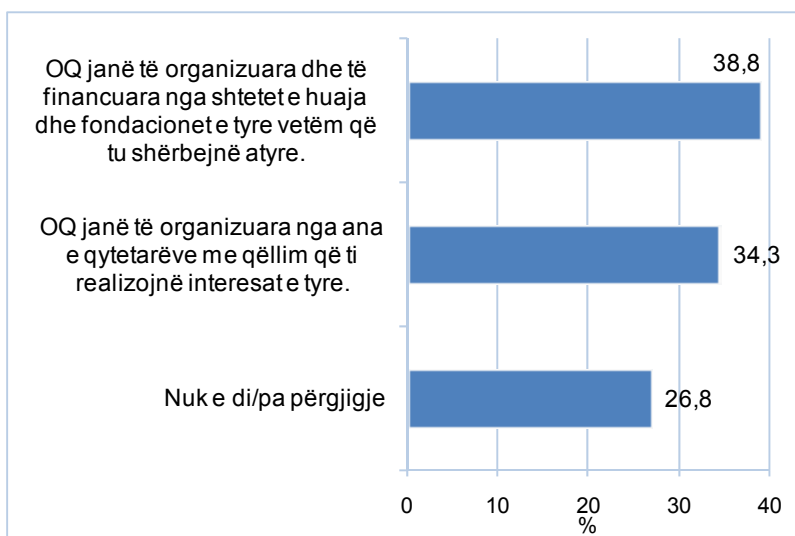
cilët kanë deklaruar se i takojnë klasës më të lartë kanë më pak besim (51,9%), dhe i njëjti rritet me zvogëlimin e statusit. Më së shumti besim kanë pjesëtarët e klasës më të ulët (69,2%). Proporcionalisht i kundërt është trendi edhe në raport me të ardhurat mujore edhe në raport me nivelin e arsimit të anketuarve.

Siç pritej besimi në kishat dhe bashkësitë fetare kanë lidhje me përkatësinë etnike, pasi që supozohet se pjesa më e madhe e maqedonasve etnik lidhen me krishterimin ortodoks, derisa shqiptarët etnik me islamin. Sipas kësaj, maqedonasit etnik kanë besim të lartë prej 68,7% në KOM, ndërsa besimi në BIM është 19,7%, derisa shqiptarët etnik kanë besim të lartë prej 81% në BIM dhe besim prej 6,5% në KOM.

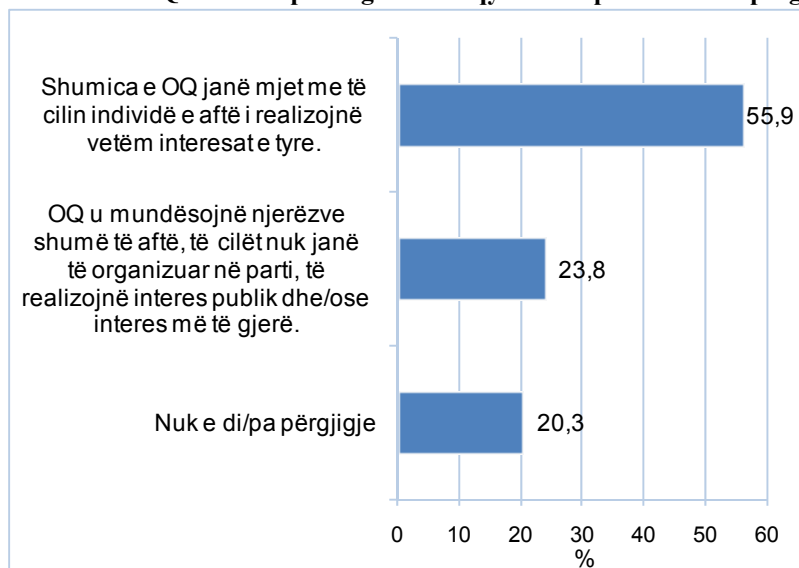
Qëndrime për organizatat qytetare

Për dallim nga vitet e kaluara kur qytetarët patën mundësi të prioretizojnë dy nga gjithsej katër qëndrime të dhëna, kësaj here është bërë krahasim i veçantë në tre grupe nga dy, gjegjësisht tre pyetje, prej të cilave qytetarët patën mundësi të zgjedhin një qëndrim. Për shkak të ndryshimit të qasjes, nuk mund të bëhet krahasim me vitet e kaluara.

Grafiku II.3. Qëndrime për organizatat qytetare – për qytetarët pse për interes të huaj?



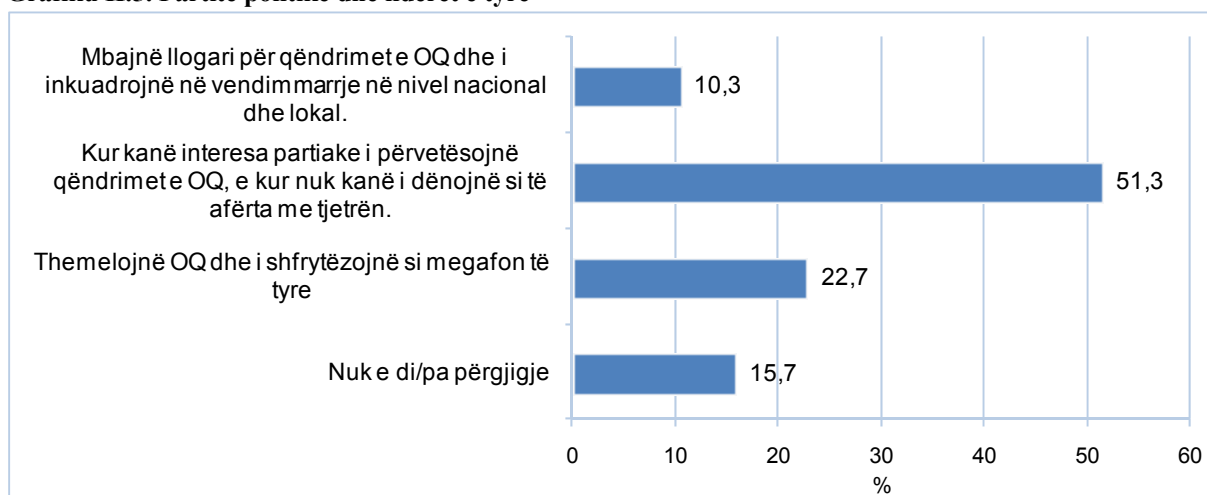
Në zgjidhjen e dhënë mes pyetjes nëse organizatat qytetare janë të organizuara dhe të financuara nga shtete të huaja dhe fondacionet e tyre që tu shërbejnë atyre ose janë të organizuara nga qytetarët që ti realizojnë interesin e tyre, dallimet në qëndrime nuk janë të mëdha (38,8% për qëndrimin e parë, përkundër 34,2% për qëndrimin e dytë). Shumica prej 54,2% në dobi të qëndrimit të parë është vërejtur vetëm te të anketuarit nga Shkupi. Një e katërta e të anketuarve nuk janë përgjigjur, gjegjësisht nuk kanë vendosur për asnjërin nga dy qëndrimet e ofruara.

Grafiku II.4. Qëndrimet për organizatat qytetare – për interes të përgjithshëm ose personal

Shumica e qytetarëve, gjegjësisht 55,9% mendojnë se organizatat qytetare janë instrument për realizimin e interesave personale të individëve, ndërsa më pak se një e katërta janë të mendimit se organizatat qytetare u mundësojnë njerëzve të aftë të cilët nuk janë të organizuar në parti të mund të realizojnë interes shoqëror publik. Pothuaj edhe nuk ka dallime në qëndrimet e përkatësisë partiake (simpatizues të partive politike) të cilët në kufi prej 50,5% deri 56,7% mendojnë se organizatat qytetare janë mjet për individë të shkathët për realizimin e interesave personale.

Organizatrat qytetare dhe partitë politike

Njëloj si edhe vitet paraprake, shumica e qytetarëve (51,3%) mendojnë se partitë politike i keqpërdorin organizatat qytetare, gjegjësisht i përvetësojnë qëndrimet e tyre kur kanë interes partiak, e kur nuk kanë interes partiak, i dënojnë si të afërt me anën tjetër.

Grafiku II.5. Partitë politike dhe liderët e tyre

Për shtatë pikë përqindësh më pak nga viti 2008, gjegjësisht 22,7% në vitin 2010 përkundër 29,1% nga vitin 2008 të anketuarve besojnë se partitë themelojnë organizata qytetare dhe i shfrytëzojnë si megafon të tyre. Ndërsa pakicë e vogël prej 10,3% mendojnë se partitë politike mbajnë llogari për qëndrimet e organizatave qytetare dhe i inkuadrojnë në vendim marrje në nivel nacional dhe lokal.

Tabela II.2. Krahsimi i qëndrimeve për organizatat qytetare dhe partitë politike nga viti 2010 dhe 2008

	2010	2008
Mbajnë llogari për qëndrimet e organizatave qytetare dhe i inkuadrojnë në vendim marrje në nivel nacional dhe lokal.	10,3 %	18,2 %
Kur kanë interes partiak, i përvetësojnë qëndrimet e organizatave qytetare, ndërsa kur nuk kanë interes, i dënojnë si të afërta me anën tjetër.	51,3 %	52,7 %
Themelojnë organizata qytetare dhe i shfrytëzojnë si megafon të tyre	22,7 %	29,1 %

Mund të vërehet se simpatizuesit e partive politike më shumë se simpatizuesit e partive nga opozita mendojnë se partitë mbajnë llogari për qëndrimet e organizatave qytetare. Kjo përqindje është 17,3% për simpatizuesit e VMRO-DPMNE dhe 15,2% për BDI, përkundër 8,6% të simpatizuesit të LSDM, 3% të Demokracia e Re dhe 9,2% të PDSH.

Në anketë është shtruar edhe pyetja për “animin partiak” të organizatave qytetare. Në krahasim me vitet e kaluara, më shumë qytetarë kanë mundur të cekin organizatë konkrete për të cilën mendojnë se është e lidhur me ndonjë parti politike (31,1%, përkundër 25% në vitin 2008 dhe 20% në vitin 2007).

Në krahasim me vitin 2008 ka ndryshime në njohjen e organizatave konkrete. Dallim më të madh ka te FISHHM, e cila si organizatë me prapavijë partiake është e cekur te 10,4% të anketuarve për dallim nga 4,8% në vitin 2008. Mund të vërehet dallim në qëndrimet varësisht nga simpatizimi i partive politike, kështu për shembull 22,5% të simpatizuesve të VMRO-DPMNE mendojnë se parapa FISHHM qëndron parti e caktuar politike, përkundër 5,4% simpatizues të LSDM. Të ardhshmit në listë janë Zgjoju me 4,4% dhe Realiteti me 2,2%. Most dhe El Hilal janë organizata për të cilat ka më pak se 2% mendim se janë me prapavijë partiake, derisa për të gjitha organizatat tjera të përmendura nga ana e qytetarëve kjo përqindje është më e vogël se 1%.

Tabela II.3. Organizatat prapa të cilave qëndrojnë parti të caktuara politike dhe/ose liderët e tyre i shfrytëzojnë si megafon:

Organizata	2010	2008	Organizata	2010	2008
FISHHM	10,4 %	4,8 %	Forum	0,5 %	/
Zgjoju	4,4 %	0,7 %	MCMS	0,3 %	1,2 %
Realiteti	2,2 %	/	PSUQM	/	1,3 %
Most	1,9 %	5,1 %	LOGM	/	1,0 %
El Hilal	1,5 %	/	ADI	/	0,6 %
BNJVL	0,8 %	/	“Svetlina”	/	0,5 %
Transparenca Maqedoni	0,8 %	4,2 %	Sindikata	/	0,5 %
KHDNJ	0,6 %	1,0 %	Të tjera	6,4 %	4,8 %
GEM	0,6 %	/	Nuk e di/pa përgjigje	68,9 %	74,4 %
SHGM	0,6 %	/			

Besimi në organizatat qytetare sipas nën sektorëve të veprimit

Besimi i qytetarëve në organizatat qytetare sipas nën sektorëve të veprimit është e ngjashme si edhe vitet e kaluara. Edhe më tej organizatat të cilat merren me çështje nga fusha e fëmijëve, të rinjve dhe studentëve, pastaj organizata për/të personave me nevoja të posaçme dhe organizatat me fokus të çështjeve gjinore janë tre nën sektorët udhëheqës. Ndryshe nga viti 2008 është zëvendësimi i pozitës së parë me të dytën mes organizatave për personat me nevoja të posaçme me organizatat për fëmijë, të rinj dhe studentë.

Tabela III.4. Besimi në organizatat qytetare sipas nën sektorëve të veprimit

Nën sektori	Ka	Nuk ka	Nuk e di/ pa përgjigje
Fëmijë, të rinj dhe studentë	58,5 %	35,4 %	6,2 %
Personat me nevoja të posaçme	58,4 %	34,6 %	7,0 %
Gratë dhe çështjet gjinore	52,0 %	37,8 %	10,2 %
Mjedisi jetësor dhe natyra (ekologjia)	48,4 %	45,4 %	6,2 %
Sporti, hobi, rekrijimi	47,5 %	44,4 %	8,2 %
Kultura	41,6 %	50,6 %	7,8 %
Kujdesi social, humanitare	41,2 %	53,3 %	5,5 %
Zhvillimi rural (fermerët, bujqit...)	38,5 %	53,5 %	8,0 %
Demokracia, të drejtat e njeriut dhe sundimi i të drejtës	36,7 %	53,4 %	9,9 %
Shoqata profesionale (profesione)	32,9 %	49,6 %	17,5 %

Përfundime

Kishat dhe bashkësitë fetare me besim më të lartë mes aktorëve të shoqërisë civile

Qytetarët si edhe në vitin 2008 më së shumti u besojnë kishave dhe bashkësive fetare, dhe atë për pothuaj 20 pikë përqindësh më shumë se sa organizatave qytetare (shoqatave dhe fondacioneve) dhe për më shumë se 40 pikë përqindësh nga sindikatat dhe odat ekonomike.

Rritje e matur e besimit është vërejtur te sindikatat dhe odat ekonomike (në të dy rastet rritja është për 5,2 pikë përqindësh).

Studentët dhe të rinjtë mbështetës më të mëdhenj të organizatave qytetare, pa dallime në bazë të përkatësisë etnike ose fetare

Nëse nisemi nga qëndrimi se të rinjtë dhe studentët janë ardhmëria e çdo vendi, atëherë me besimin e shprehur prej 55,1% organizatat qytetare dhe shoqëria civile në Maqedoni i pret zhvillim dhe aktivizëm më i madh qytetar.

Pothuaj identike është besimi edhe nga e maqedonasve etnike 41,3% dhe nga ana e shqiptarëve etnik 42,9%, derisa simpatizuesit e LSDM me 38,9% janë me besim më të ulët në krahasim me simpatizuesit e partive tjera politike (BDI 48,5% dhe VMRO-DPMNE 42,9%).

Besim i madh në institucionet “e veta” fetare, ndërsa mosbesim në të ndryshmit

Edhe pse shënon rënie të vogël, megjithatë KOM është me besim më të lartë te qytetarët (49,9%).

Të gjitha kishat dhe bashkësitë fetare, si edhe në vitin 2008 kanë besim të lartë te ithtarët e supozuar (besimtarët, anëtarët). Besimi është shprehur te të ngjashmit – në KOM besim më të lartë kanë 68,7% të maqedonasve etnik, derisa shqiptarët etnik kanë besim më të lartë prej 81% në BIM.

Mosbesimi në të ndryshimit edhe më tej është i lartë. KOM ka besim vetëm prej 6,5% mes shqiptarëve etnik, që është për 4,5 pikë përqindësh më e vogël se besimi në vitin 2008, ndërsa BIM ka besim prej 19,7% mes maqedonasve etnik dhe është ulje për 2,3 pikë përqindësh në krahasim me vitin 2008. Shumicë e madhe e qytetarëve (rreth 78%) shprehin mosbesim edhe ndaj kishave dhe bashkësive më të vogla fetare.

Organizatrat qytetare – mjet për realizimin e interesave të individëve, “të dirigjuara” nga shtete e huaja dhe të keqpërdorura nga partitë politike?

Te qytetarët dominonë qëndrimet negative përkundër atyre pozitive për organizatat qytetare. Shumica e qytetarëve (55,9%) mendojnë se organizatat qytetare janë instrument për realizimin e qëllimeve personale, ndërsa 38,8% se janë të organizuara dhe të financuara nga shtetet e huaja.

Partitë politike i keqpërdorin organizatat qytetare. Shumica prej 51,3% mendojnë se partitë politike i përvetësojnë qëndrimet e tyre kur u nevojiten, ndërsa kur nuk kanë interes i dënojnë si të afërta me tjerët, derisa për çdo të katërtin qytetar, organizatat qytetare shërbejnë si megafon të partive politike.

Edhe krahas kësaj, pakicë e të anketuarve (31,1%) kanë mundur të cekin organizatë konkrete prapa së cilës mendojnë se qëndron parti politike.

Rritja e besimit nga e përgjithshmja drejt të veçantës

Besimi i përgjithshëm në organizatat qytetare është 41,5%, por kur nga qytetarët është kërkuar të deklarohen për organizatat prej dhjetë nën sektorëve konkret, besimi është më i lartë (58,5% te sektori udhëheqës).

Besimi në organizatat e fëmijëve, të rinjve dhe studentëve, të personave me nevoja të posaçme, të grave dhe çështjeve gjinore, për mjedisin jetësor dhe për sport dhe rikrijim janë me besim më të lartë nga besimi i përgjithshëm në organizatat qytetare. Besim më të vogël kanë organizatat të cilat janë aktive në fushën e zhvillimit rural, demokracisë dhe të drejtave të njeriut, si dhe shoqatat profesionale (profesione).

III. NJOHJA DHE MENDIM PËR ORGANIZATAT QYTETARE

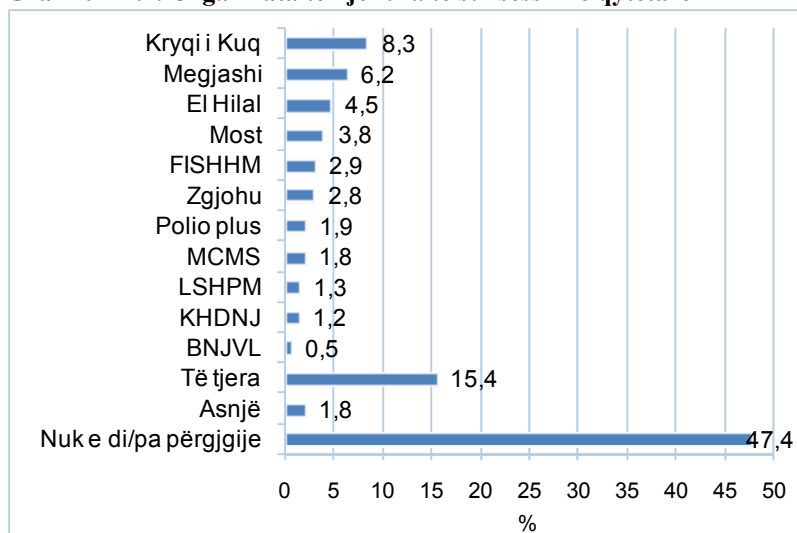
Hyrje

Hulumtimi e përfshiu njohjen e përgjithshme të organizatave qytetare, njohjen e organizatave të cilat punojnë në fusha konkrete dhe njëzet e pesë organizata qytetare.

Njohja e organizatave qytetare

Qytetarët u pyetën të cekin një ose më shumë organizata të suksesshme qytetare, d.m.th. organizata të cilat sipas mendimit të tyre janë aktive dhe arrijnë rezultate.

Grafiku III.1. Organizata të njohura të suksesshme qytetare

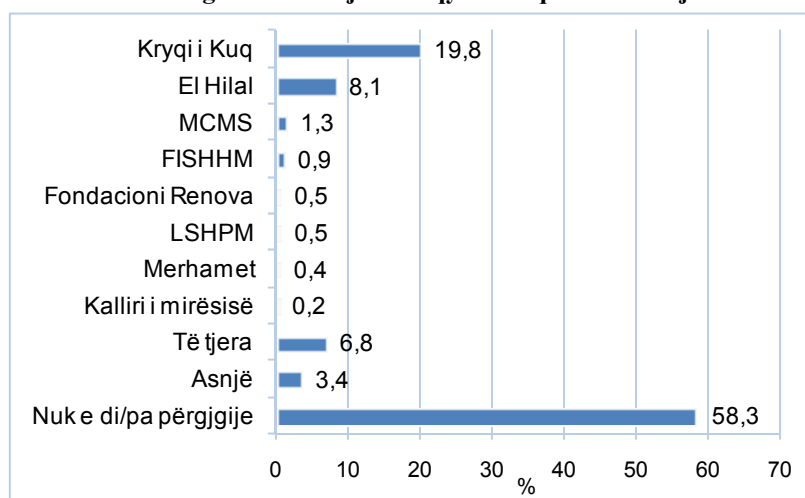


Shumica e qyteta-rëve (52,6 %) dinë të cekin organizatë të suksesshme qytetare, që paraqet rënie të matur në raport me vitin 2008. Gjithashtu, ka rënie edhe në numrin e orga-nizatave të njohura të suksesshme, prej 16 në vitin 2008, në 11 në vitin 2010. Qytetarët si organizata të suksesshme i kanë cekur: Kryqi i Kuq, Megjashi, El Hilal, Most, FISHHM, Zgjohu, Polio plus, MCMS, LSHPM, KHDNJ dhe BNJVL. Tetë prej këtyre organizatave u cekën si organizata të suksesshme edhe në vitin 2008. Në vitin 2010 organiza-

tave të njohura të suksesshme iu bashkëngjitën Zgjohu dhe Polio plus, derisa LOGM dhe Transparenca Maqedoni nuk janë mes tyre. më shumë nga të tjerat, organizata të suksesshme dinë të cekin të rinjtë, studentët, qytetarët me arsim të lartë/sipëror dhe ata që perceptojnë se i takojnë klasës së lartë.

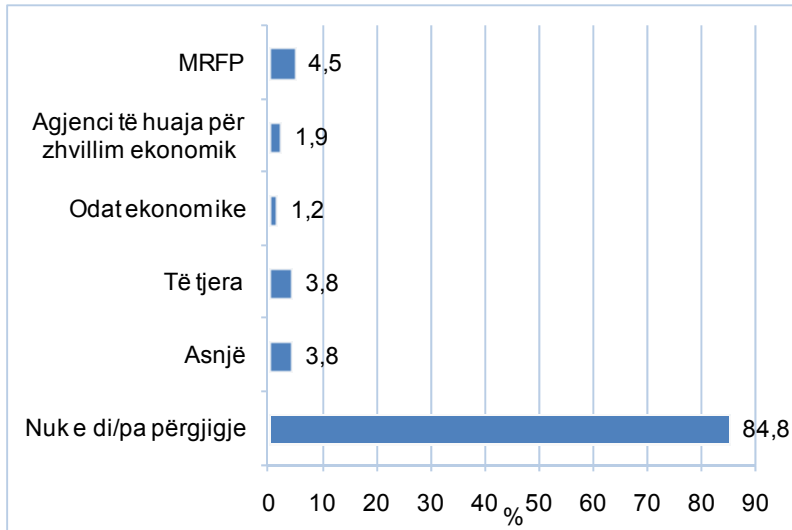
Njohja e organizatave qytetare të cilat veprojnë në shtatë fusha konkrete është hulumtuar duke kërkuar nga të anketuarit në mënyrë spontante të cekin tre organizata të cilat kontribuojnë në të njëjtat. U hulumtua njohja e organizatave qytetare, të cilat veprojnë në fushat: Lufta kundër varfërisë; Zhvillimi ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, zhvillimi ekonomik, punësimi (më tej: zhvillimi ekonomik); Zhvillimi lokal deh rural; Zhvillimi i demokracisë dhe të drejtat e njeriut; Lufta kundër korrupsionit; Forcimi i shoqërisë civile; dhe Ndërtimi i shoqërisë multikulturore. Në vitin 2010 pakicë e vogël e qytetarëve dinë të cekin organizata të cilat veprojnë në këto shtatë fusha.

Grafiku III.2. Organizata të njohura qytetare që kontribuojnë në luftën kundër varfërisë



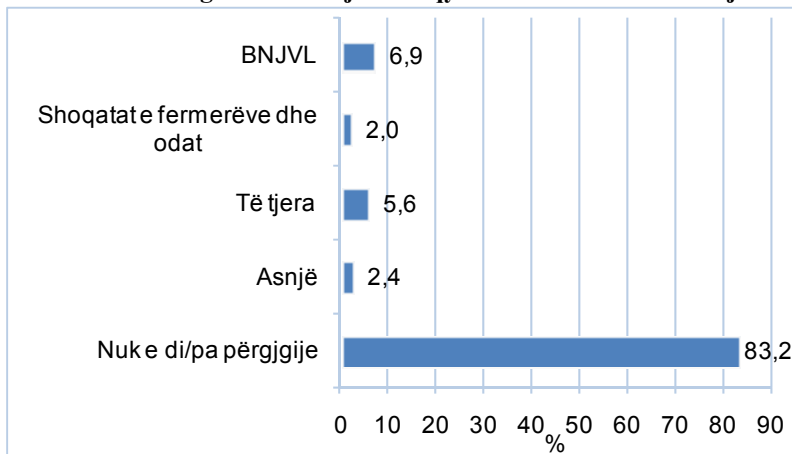
Pakicë e qytetarëve (38,3%) dinë të cekin më së paku një organizatë qytetare e cila kontribuon në luftën kundër varfërisë. Pakicë e vogël, d.m.th. pakicë e parëndësishme e qytetarëve dinë të cekin dy, d.m.th/ tre organizata. Në krahasim me vitin 2008 njohja e organizatave të cilat veprojnë në fushën e varfërisë shënon rënie të madhe prej 13,9 pikë përqindësh dhe është afër njohjes në vitin 2006 dhe 2007.

Grafiku III.3. Organizata të njohura qytetare të cilat kontribuojnë për zhvillimin e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, për zhvillim ekonomik dhe për punësim



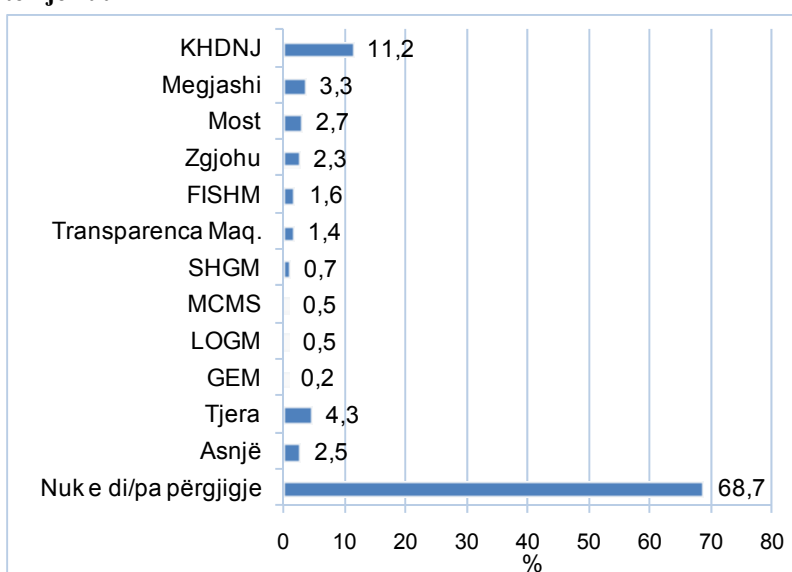
Shumicë e madhe e qytetarëve (90,5%) nuk dinë të cekin asnjë organizatë qytetare e cila kontribuon në zhvillimin ekonomik. Ka ndryshim të parëndësishme ose të vogla në raport me njohjen në krahasim me vitet e kaluara, por për dallim nga atëherë, në vitin 2010 qytetarët kanë njohur vetëm një organizatë konkrete qytetare, MRFP, e cila vepron në këtë fushë.

Grafiku III.4. Organizata të njohura qytetare të cilat kontribuojnë në zhvillimin lokal dhe rural

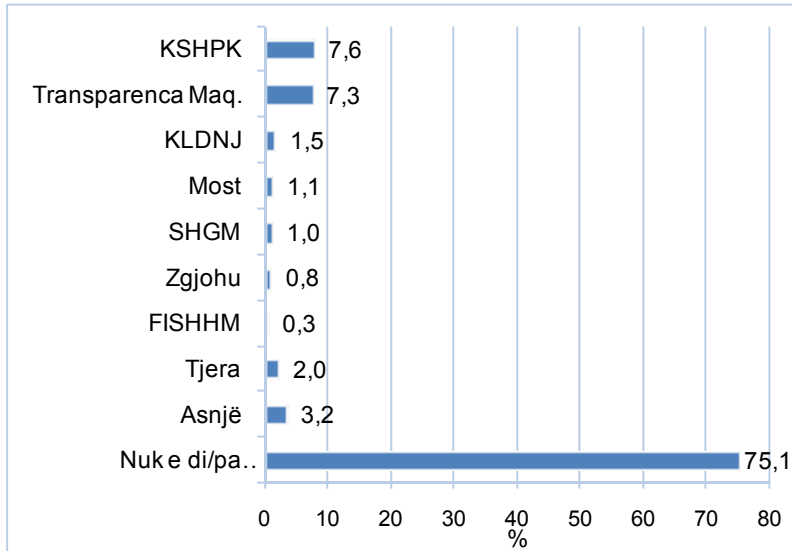


Pakicë e vogël e qytetarëve (13,4%) dinë të cekin organizatë qytetare e cila kontribuon në zhvillimin lokal dhe rural dhe është njohur një organizatë konkrete qytetare, BNJVL.

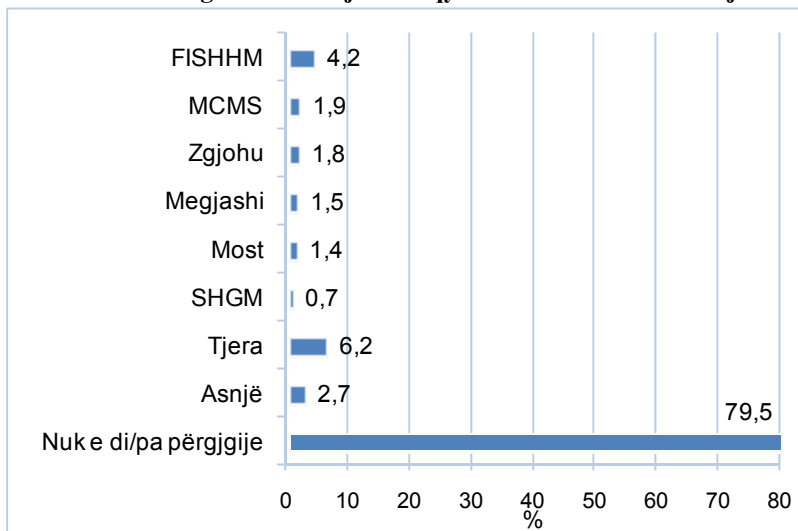
Grafiku III.5. Organizata të njohura qytetare të cilat kontribuojnë në zhvillimin e demokracisë dhe të drejtave të njeriut



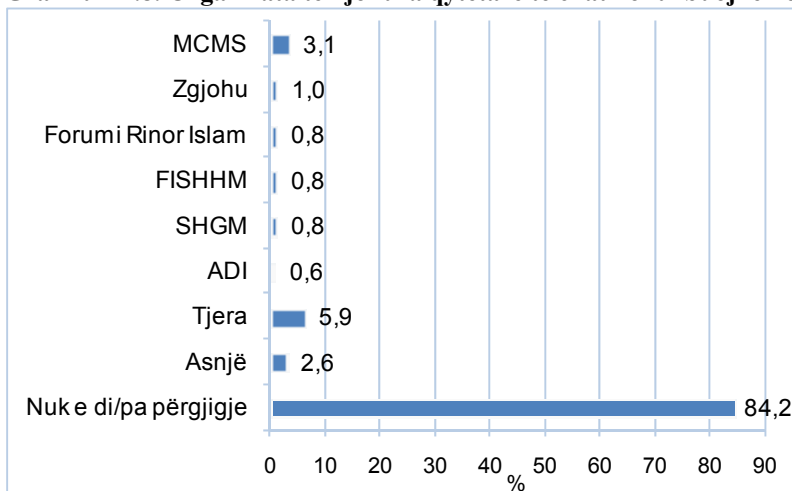
Pakicë e vogël e qytetarëve (28,8%) dinë të cekin organizatë konkrete qytetare të cilat kontribuojnë në zhvillimin e demokracisë dhe të drejtat e njeriut. Qytetarët kanë numëruar më së shumti organizata konkrete në këtë fushë.

Grafiku III.6. Organizata të njohura qytetare të cilat kontribuojnë në luftën kundër korrupsionit

Organizatave qytetare të cilat kontribuojnë në luftën kundër korrupsionit mund të njohin pakicë e vogël e qytetarëve (14,1 %). Në raport me vitin 2008, njohja e organizatave që veprojnë në fushën e antikorrupsionit shënon rënie të matur, por është më nivel të njohjes nga dy hulumtimet në vitin 2006 dhe 2007. Qytetarët më shpesh e njohin Komisionin shtetëror për pengimin e korrupsionit, edhe pse ajo nuk është organizatë qytetare.

Grafiku III.7. Organizata të njohura qytetare të cilat kontribuojnë në forcimin e shoqërisë civile

Pakicë e vogël e qytetarëve (17,8%) dinë të cekin organizatë konkrete qytetare që kontribuon në forcimin e shoqërisë civile. Njohja e organizatave që e forcojnë shoqërinë civile shënon rënie të madhe në raport me vitin 2008 dhe 2006. Gjithashtu është zvogëluar edhe numri i organizatave që njihen të cilat veprojnë në këtë fushë.

Grafiku III.8. Organizata të njohura qytetare të cilat kontribuojnë në ndërtimin e shoqërisë multikulturore

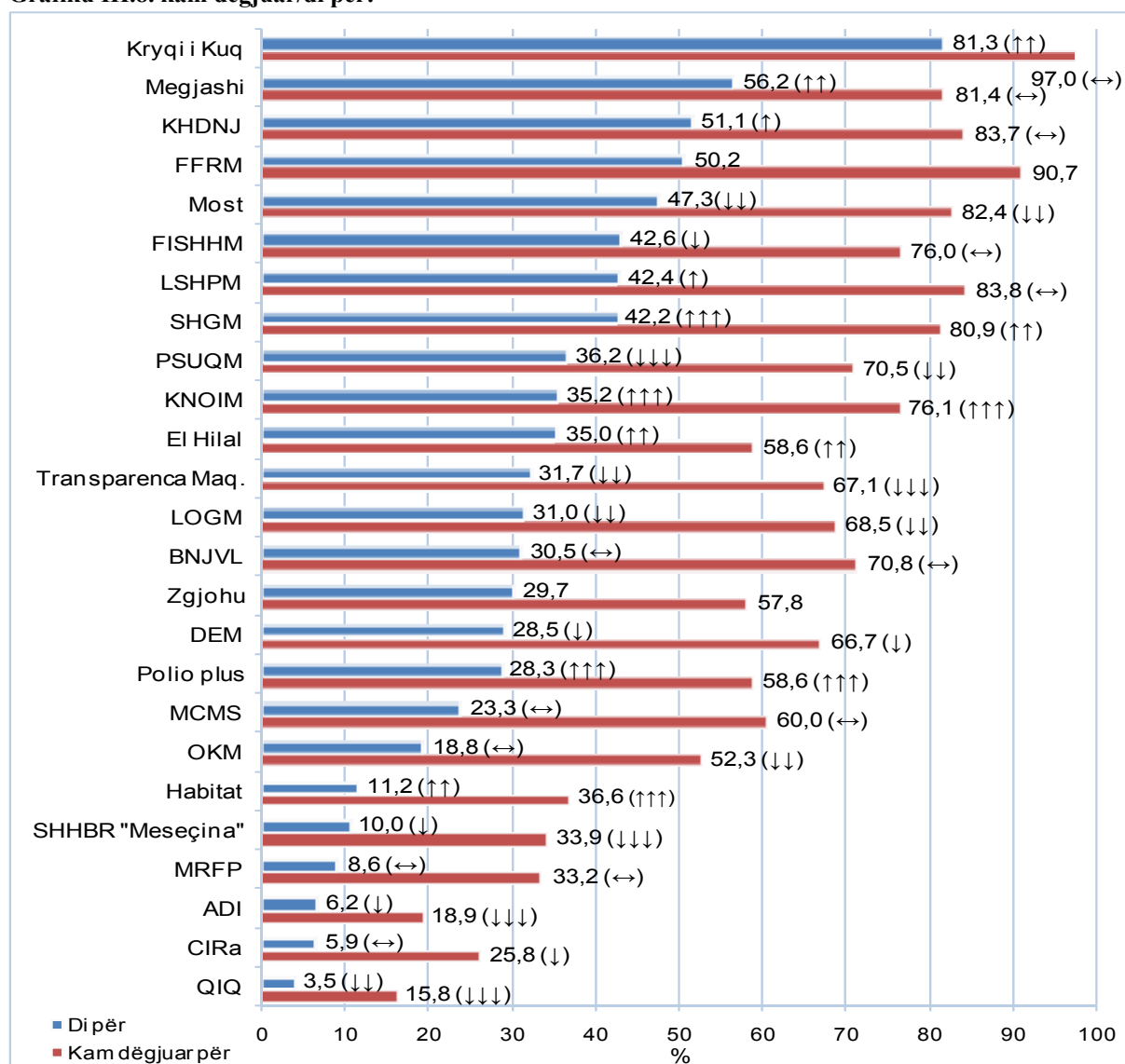
Organizatave qytetare të cilat kontribuojnë në ndërtimin e shoqërisë multikulturore janë njohur nga pakicë e vogël e qytetarëve (13,2%).

Njohja dhe qëndrime për njëzet e pesë organizata qytetare

Me këtë hulumtim janë përfshirë njëzet e pesë organizata konkrete qytetare, të cilat veprojnë në nivel rajonal eh nacional në më shumë sektorë. Qytetarët ishin pyetur për secilën nga këto njëzet e pesë organizata për informimin e përgjithshëm (kanë dëgjuar), njohjen (dinë) dhe për mendimin e tyre për këto organizata (pozitive/negative).

Ngjashëm me vitet paraprake kur është zbatuar hulumtimi, qytetarët shprehin informim të ndryshëm dhe njohje për organizatat e ndryshme. Informimi i përgjithshëm është dukshëm më i madh nga njohja e të gjitha njëzet e pesë organizatat e hulumtuara qytetare. Shumica e qytetarëve kanë dëgjuar për pjesën më të madhe të këtyre 25 organizatave, gjegjësisht shumicë e madhe kanë dëgjuar për 11, ndërsa shumicë për tetë organizata. Përveç Kryqit të Kuq, të cilin e njohin shumicë e madhe e qytetarëve dhe FFRM, KHDNJ dhe Megjashi, të cilat i njohin shumicë e qytetarëve, organizatat tjera i njohin pakicë e qytetarëve.

Grafiku III.8. kam dëgjuar/di për:

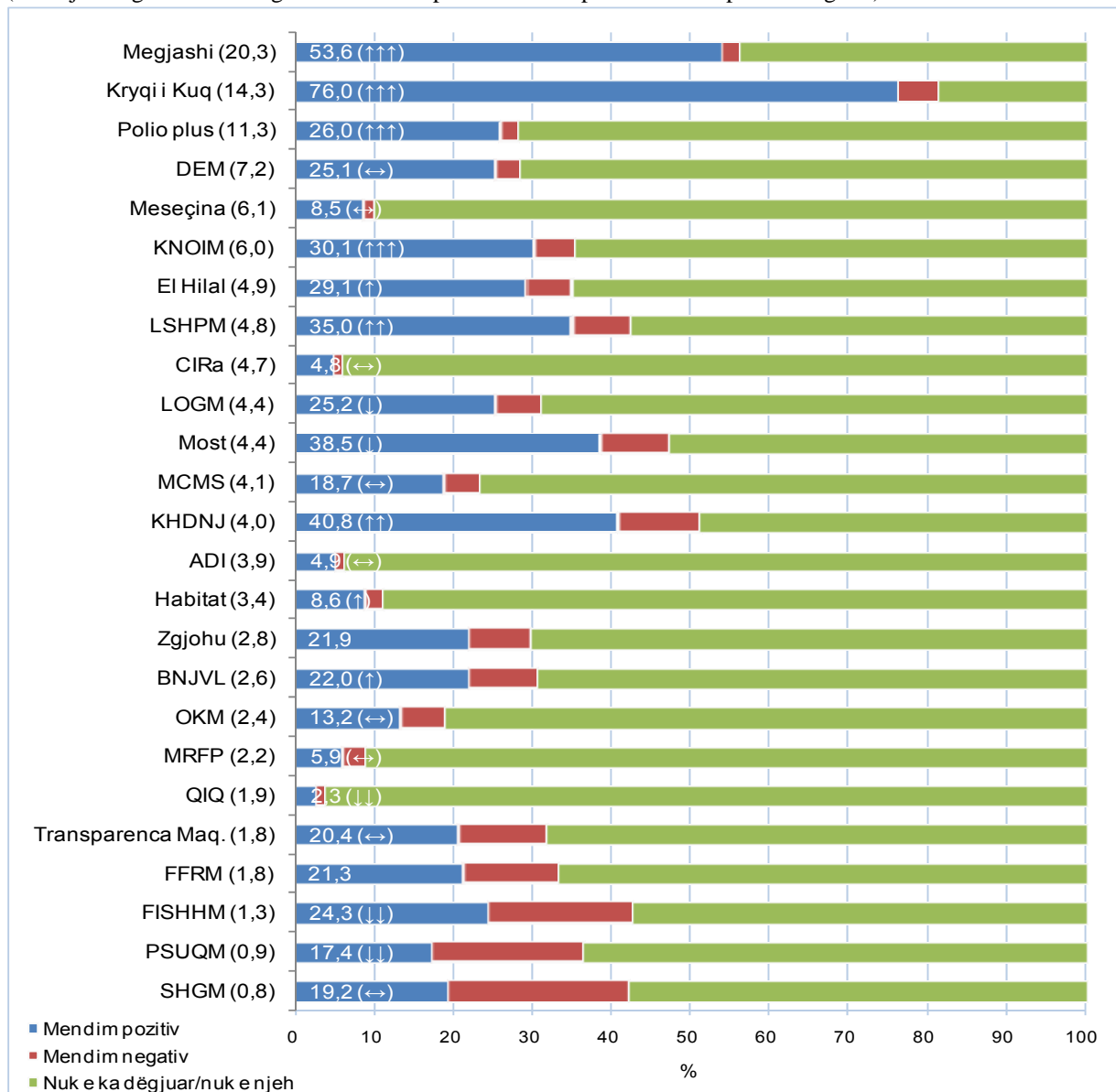


Dallime të dukshme ose të matura në informimin dhe njohjen në raport me vitin 2008 paraqiten te një pjesë e madhe të organizatave. Rritje e dukshme e informimit është shënuar te KNOIM, Polio plus dhe Habitat, ndërsa zvogëlim i dukshëm te Transparenca Maqedoni, Meseçina, ADI dhe QIQ. Në raport me njohjen, rritje të dukshme ka te SHGM, KNOIM dhe Polio plus, ndërsa rënie e dukshme paraqitet te PSUQM.

Personat me arsim të lartë/sipëror, të punësuarit në sektorin publik, ata që jetojnë në qytete dhe të cilët mendojnë se i takojnë klasës së lartë, qytetarët jo religjioz, si dhe maqedonasit etnik janë më të informuar dhe njohës më të mirë nga të tjerët për shumicën e organizatave. Amviset dhe personat e moshuar më së paku i njohin këto njëzet e pesë organizata. Një pjesë e

organizatave qytetare dukshëm janë njohur nga bashkësi e caktuar etnike (maqedonasit etnik dhe shqiptarët etnik), që më tej ndikon edhe në njohjen nga ana e simpatizuesve të partive politike. Informimi dhe njohja e një pjese të organizatave qytetare (Kryqi i Kuq, Most, KHDNJ etj.) janë të barabarta të të gjithë qytetarët. Te organizatat tjera, njohja është më e madhe te grupet e tyre qëllimore (p.sh. bujqit më së shumti e njohin FFRM, ndërsa studentët PSUQM).

Grafiku III.9. Raporti i qëndrimeve pozitive përkundër atyre negative për organizata të caktuara qytetare (renditja e organizatave në grafikun është sipas vlerës së raportit mendim pozitiv/negativ)



Qëndrimet e qytetarëve nuk duhet të thotë se organizata të caktuara janë të “mira” se të “këqija”, ndërsa mund të jenë në lidhje e fushën ku veprojnë organizatat dhe çështjet me të cilat merren. Pritej që qytetarët të kenë mendim pozitiv për organizatat të cilat merren me çështje për të cilat nuk ka qëndrime të caktuara në shoqëri dhe anasjelltas.

Mendimi pozitiv për njëzet e pesë organizatat qytetare mbisundon te qytetarët. Për dy organizata, mendimi negativ është shumë i vogël, d.m.th. pak më i lartë. Dukuria e mendimit negativ për 25 organizatat qytetare shpesh është te pakica e parëndësishme (për 19 organizata qytetare) ose te pakica e vogël (për gjashtë organizatat qytetare tjera).

Për katër organizata mendimi pozitiv dukshëm është rritur: Megjashi (për 11,1 pikë përqindësh), Kryqi i Kuq (për 10,2 pikë përqindësh), Polio plus (për 13,1 pikë përqindësh) dhe KNOIM (për 11,2 pikë përqindësh). Nuk ka zvogëlim të dukshëm të mendimit pozitiv për asnjë nga njëzet e pesë organizatat.

Raporti i mesëm për grupin e organizatave shënon rritje prej 3,5 në vitin 2008, në 4,9 në vitin 2010.

Përfundime

Shumica e qytetarëve dinë organizata të suksesshme qytetare

Shumica e qytetarëve (52,6%) dinë të përmendin organizatë të suksesshme qytetare, që paraqet rënie të matur në raport me vitin 2008. Gjithashtu, ka rënie edhe në numrin e organizatave të suksesshme që i njohin, prej 16 në vitin 2008 në 11 në vitin 2010. Për analizë të mëtejshme janë shkaqet e zvogëlimin e numrit të organizatave të suksesshme që i njohin, si për shembull lidhja me zvogëlimin e mundshëm të aktiviteteve të organizatave qytetare.

Dhjetë organizatat më të suksesshme qytetare në vitin 2010, sipas qytetarëve janë: Kryqi i Kuq, Megjashi, El Hilal, Most, FISHHM, Zgjoju, Polio plus, MCMS, LSHPM dhe KHDNJ. Tetë nga këto organizata u përmendën si organizata të suksesshme edhe në vitin 2008. Në vitin 2010 10 organizatave të suksesshme që i njohin iu bashkëngjiten Zgjoju dhe Polio plus, derisa LOGM dhe Transparenca Maqedoni nuk janë më mes tyre.

Pakicë e vogël dinë organizatat të cilat veprojnë në fusha konkrete

Pakicë e vogël dinë të përmendin organizatë qytetare e cila kontribuon në fushë të caktuar. Qytetarët më së paku njohin organizata të cilat veprojnë për zhvillim lokal dhe rural, për zhvillim ekonomik dhe për shoqëri multikulturore. Në dy fusha, zhvillimi lokal dhe rural dhe zhvillimi ekonomik, qytetarët njohin vetëm një organizatë konkrete.

Në raport me vitin 2008 shënohet rënie e dukshme e njohjes së organizatave të cilat luftojnë kundër varfërisë (për 13,9 pikë përqindësh) dhe e forcojnë shoqërinë qytetare (për 18,2 pikë përqindësh). Rënie të matur të njohjes paraqitet edhe te organizatat të cilat luftojnë kundër korrupsionit (për 8,2 pikë përqindësh). E pandryshuar është njohja e organizatave të cilat kontribuojnë në zhvillimin ekonomik.

Fusha	Pesë organizatat e para
Lufta kundër varfërisë	Kryqi i Kuq, El Hilal, MCMS, FISHHM, Fondacioni Renova
Zhvillimi i ndërmarrjeve ë vogla dhe të mesme, zhvillimi ekonomik, punësimi	MRFP
Zhvillimi lokal dhe rural	BNJVL
Zhvillimi i demokracisë dhe të drejtat e njeriut	KHDNJ, Megjashi, Most, Zgjoju, FISHHM
Lufta kundër korrupsionit	Transparenca Maqedoni, KHDNJ, Most, SHGM, Zgjoju
Zhvillimi i shoqërisë civile	FISHHM, MCMS, Zgjoju, Megjashi, Most
Ndërtimi i shoqërisë multikulturore	MCMS, Zgjoju, Forumi Rinor Islam, FISHHM, SHGM

Më shumë karakteristika socio-demografike kanë ndikim në njohjen e organizatave qytetare

Të rinjtë kanë informim më të madh të përgjithshëm, ndërsa personat prej 65 vjet kanë më pak njohje për organizatat qytetare. Të punësuarit në sektorin publik dhe privat janë më shumë të informuar dhe të njoftuar me organizatat qytetare, derisa amviset më pak i njohin organizatat qytetare. Maqedonasit etnik kanë njohje më të madhe dhe janë më të informuar për një pjesë të organizatave. Të qenit religjioz gjithashtu ka ndikimin në informimin dhe njohjen, gjegjësisht ato që nuk janë religjioz kanë nivel më të lartë të informimit dhe njohjes.

Informimi i përgjithshëm është dukshëm më i madh nga njohja e organizatave qytetare

Informimi i përgjithshëm është dukshëm më i madh nga njohja e të gjitha njëzet e pesë organizata të hulumtuara qytetare. Shumica e qytetarëve (mbi 50%) kanë dëgjuar për 19, ndërsa njohin katër nga 25 organizatat e hulumtuara qytetare. Organizatat të cilat qytetarët më së shumti i njohin janë Kryqi i Kuq, FFRM, KHDNJ dhe Megjashi.

Dallime në informimin dhe njohjen në raport me vitin 2008 paraqitet te një pjesë e madhe e organizatave. Rritje të dukshme të informimit është vërejtur te KNOIM, Polio plus dhe Habitat, ndërsa rënie të dukshme te Transparenca Maqedoni, Meseçina, ADI dhe QIQ. Në raport me njohjen, rritje të dukshme ka te SHGM, KNOIM dhe Polio plus, ndërsa rënie e dukshme paraqitet te PSUQM.

Qytetarët kanë mendim pozitiv për organizatat qytetare

Mendim pozitiv për organizatat qytetare mbisundon në opinion. Dukuria e mendimit negativ për një pjesë të madhe të organizatave është pakicë e parëndësishme.

Raporti i mendimit pozitiv/negativ për organizatat qytetare është rritur prej 3,5 në vitin 2008, në 4,9 në vitin 2010 dhe është më i lartë nga raporti i shënuar në të gjitha vitet paraprake (4,4 në vitin 2007 dhe 4,3 në vitin 2006). Për disa organizata qytetare dukshëm është rritur mendimi pozitiv, që ndikon edhe në rritjen e raportit mendimi pozitiv/negativ: Megjashi, Kryqi i Kuq dhe Polio plus.

Shtojca 1. Besimi dhe ndikimi i përkatësisë etnike dhe të simpative ndaj partive politike

Tabela 1. Besimi dhe ndikimi i përkatësisë etnike

Besimi në institucionet	Gjithsej	Maq. Etn.	Shqi. Etn.
Shteti	38,7	48,2	16,0
Sektori afarist (biznesi privat)	46,7	49,6	43,2
Sektori civil (joqeveritar)	48,1	49,3	45,7
Partitë politike	23,3	25,4	16,4
Mediumet	40,4	40,5	38,3
Bashkësia ndërkombëtare	49,1	43,1	65,4
Indeksi i besimit në institucionet	41,0	42,7	37,5
Besimi në sektorin shtetëror			
Kryetari i Republikës së Maqedonisë	37,5	48,9	9,0
Kuvendi i Republikës së Maqedonisë	34,4	40,2	18,5
Qeveria e Republikës së Maqedonisë	36,8	44,1	18,5
Vetëqeverisja lokale	41,4	44,4	33,6
Gjyqësia e Republikës së Maqedonisë	30,4	30,8	28,1
Institucionet arsimore	62,1	62,9	57,4
Organizatata shëndetësore	50,7	48,5	55,2
Institucione për mbrojtje shëndetësore	39,5	42,0	34,0
Ndërmarrjet komunale	42,1	46,7	29,3
Armata e Republikës së Maqedonisë	62,9	75,4	26,9
Policia e Republikës së Maqedonisë	52,1	59,5	31,5
Indeksi i besimit në institucionet e sektorit shtetëror	44,9	49,4	31,1
Besimi në sektorin afarist			
Ndërmarrjet e mëdha	50,8	52,4	46,3
Të vola dhe të mesme	51,8	52,8	45,7
Mikro (familjare)	59,3	60,9	54,9
Bankat	59,3	58,7	61,1
Indeksi i besimit në organizatat nga sektori afarist	55,3	56,2	52
Besimi në sektorin civil			
Organizata qytetare	42,5	41,3	42,9
Kishat dhe bashkësitë fetare	62,9	61,0	62,0
Sindikatat	25,3	27,2	21,9
Odat ekonomike	28,5	30,6	22,2
Indeksi i besimit në organizatat nga sektori civil	39,8	40,0	37,3
Besimi në bashkësinë ndërkombëtare			
Bashkimi Evropian	57,8	48,1	83,0
Kombet e Bashkuara	61,1	54,7	77,5
NATO	60,5	50,8	86,1
Indeksi i besimit në institucionet e bashkësisë ndërkombëtare	59,8	51,2	82,2
Besimi në profesionet			
Nëpunësit shtetëror	34,8	34,7	36,7
Gjykatësit	28,8	29,6	27,8
Doganierët	28,7	28,6	25,0
Policët	43,5	48,2	32,1
Arsimtarët, profesorët	66,6	64,7	71,3
Mjekët	64,9	65,6	64,2
Personat fetar, klerikët	53,8	49,9	60,2
Konsultantët afarist, biznes	41,1	40,9	40,4
Indeksi i besimit në profesionet	45,3	45,3	44,7

Tabela 2. Besimi dhe ndikimi i simpativë ndaj partive politike

Besimi në institucionet	Gjithsej	VMRO-DPMNE	LSDM	BDI	PDSH	Demo. Re	Nuk. Simp.
Shteti	38,7	72,7	32,4	22,2	9,1	9,1	32,0
Sektori afarist (biznesi privat)	46,7	51,9	46,5	33,3	56,1	39,4	45,9
Sektori civil (joqeveritar)	48,1	56,4	48,1	41,4	39,4	51,5	46,4
Partitë politike	23,3	45,0	28,1	19,2	19,7	21,0	11,1
Mediumet	40,4	43,6	47,0	43,4	36,4	27,3	38,3
Bashkësia ndërkombëtare	49,1	42,2	44,3	73,7	60,6	78,8	47,8
Indeksi i besimit në institucionet	41,0	52,0	41,1	38,9	36,9	37,9	36,9
Besimi në sektorin shtetëror							
Kryetari i Republikës së Maqedonisë	37,5	74,7	25,9	9,1	6,0	9,0	32,3
Kuvendi i Republikës së Maqedonisë	34,4	66,1	27,0	17,2	18,2	9,1	27,1
Qeveria e Republikës së Maqedonisë	36,8	77,2	17,3	22,2	14,0	24,0	29,0
Vetëqeverisja lokale	41,4	59,5	35,1	34,3	39,4	27,3	38,1
Gjyqësia e Republikës së Maqedonisë	30,4	34,6	23,2	19,2	34,8	24,2	32,3
Institucionet arsimore	62,1	72,3	52,4	57,6	53,0	45,5	62,4
Organizatata shëndetësore	50,7	56,1	37,8	49,5	50,0	39,4	53,7
Institucione për mbrojtje shëndetësore	39,5	51,9	31,9	39,4	38,0	21,0	37,4
Ndërmarrjet komunale	42,1	52,6	41,1	28,3	33,3	24,0	42,4
Armata e Republikës së Maqedonisë	62,9	81,7	73,0	30,3	24,2	18,2	63,1
Policia e Republikës së Maqedonisë	52,1	74,0	49,2	34,3	40,9	21,2	48,5
Indeksi i besimit në institucionet e sektorit shtetëror	44,9	63,7	37,6	31,0	32,0	23,9	39,0
Besimi në sektorin afarist							
Ndërmarrjet e mëdha	50,8	63,7	49,2	39,4	50,0	30,0	49,6
Të vola dhe të mesme	51,8	56,7	56,8	42,4	40,9	30,3	52,5
Mikro (familjare)	59,3	57,4	60,5	53,5	43,9	45,5	63,3
Bankat	59,3	58,5	60,0	53,5	63,6	57,6	60,7
Indeksi i besimit në sektorin afarist	55,3	59,1	56,6	47,2	49,6	40,9	56,5
Besimi në sektorin civil							
Organizata qytetare	42,5	42,9	38,9	48,5	43,9	39,4	43,7
Kishat dhe bashkësitë fetare	62,9	72,7	61,6	60,6	66,7	60,6	59,5
Sindikatat	25,3	29,8	25,9	27,3	25,8	15,2	23,7
Odat ekonomike	28,5	31,8	28,6	24,2	21,2	15,2	29,9
Organizata e punëdhënësve	27,2	26,6	28,6	24,2	19,7	27,3	28,9
Indeksi i besimit në sektorin civil	37,3	40,8	36,7	37,0	35,5	31,5	37,1
Besimi në bashkësinë ndërkombëtare							
Bashkimi Evropian	57,8	50,2	48,6	87,9	83,3	78,8	55,8
Kombet e Bashkuara	61,1	56,4	56,8	80,8	81,8	78,8	59,0
NATO	60,5	52,9	54,6	91,9	89,4	78,8	58,3
Indeksi i besimit në bashkësinë ndër.	59,8	53,2	53,3	86,9	84,8	78,8	57,7
Besimi në profesionet							
Nëpunësit shtetëror	34,8	47,1	25,4	45,5	40,9	36,4	29,4
Gjykatësit	28,8	32,9	26,5	27,3	27,3	30,3	28,2
Doganierët	28,7	38,4	28,1	25,3	25,8	12,1	26,6
Policët	43,5	59,9	40,0	37,4	34,8	30,3	39,8
Arsimtarët, profesorët	66,6	70,2	59,5	63,6	60,6	72,7	68,0
Mjekët	64,9	65,7	58,9	58,6	60,6	42,4	70,1
Personat fetar, klerikët	53,8	61,2	49,7	62,6	56,1	63,6	49,4
Konsultantët afarist, biznes	41,1	41,5	40,5	41,4	39,4	33,3	42,6
Indeksi i besimit në profesionet	45,3	52,1	41,1	45,2	43,2	40,1	44,3

Shtojca 2. Pyetësor

I. Besimi – i përgjithshëm

P1. Marrë në përgjithësi, a mund ti besohet shumicës së njerëzve ose duhet të esh i kujdesshëm me ata?

1 – Mund tu besohet shumicës së njerëzve

2 – Duhet të jesh shumë i kujdesshëm

Nuk e di (spontanisht) / pa përgjigje (spontanisht)

P2. Ju lusim vlerësoni duke e shfrytëzuar shkallën prej 1 deri 10 nëse mendoni se njerëzit do t'ju kishin shfrytëzuar, nëse kanë mundësi për këtë, ose do të përpiqeshin të jenë të ndershëm/fer ndaj jush?

Shumica e njerëzve do të përpiqeshin të më shfrytëzojnë	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Shumica e njerëzve do të përpiqeshin të vepronë ndershëm
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--

P3. Sa besim keni në:

	Besim të madh	Besim të pjesshëm	Besim të vogël	Kurrfarë besimi	ND	PP
Shtet						
Sektorin privat (biznes/afarist)						
Shoqërinë civile						
Partitë politike						
Mediumet						
Bashkësinë ndërkombëtare						

P4. Sa besim keni në secilën nga këto institucione të shtetit:

	Besim të madh	Besim të pjesshëm	Besim të vogël	Kurrfarë besimi	ND	PP
Kryetari i Republikës së Maqedonisë						
Kuvendi i Republikës së Maqedonisë						
Qeveria e Republikës së Maqedonisë						
Vetëqeverisja lokale (komunat)						
Gjyqësia e Republikës së Maqedonisë						
Armata e Republikës së Maqedonisë (ARM)						
Policia e Republikës së Maqedonisë						
Institucionet arsimore						
Institucionet shëndetësore						
Institucionet për mbrojtje sociale						
Ndërmarrjet komunale						

P5. Sa besim keni në institucionet veçmas të bashkësisë ndërkombëtare?

	Besim të madh	Besim të pjesshëm	Besim të vogël	Kurrfarë besimi	ND	PP
Bashkimi Evropian						
Kombet e Bashkuara						
NATO						

P6. Sa besim keni në secilën nga këto forma të ndërmarrjeve (private)?

	Besim të madh	Besim të pjesshëm	Besim të vogël	Kurrfarë besimi	ND	PP
Ndërmarrjet e mëdha						
Ndërmarrjet e vogla dhe të mesme						
Mikro (biznese familjare)						
Bankat						

P7. Sa besim keni në secilën nga profesionet që vijojnë?

	Besim të madh	Besim të pjesshëm	Besim të vogël	Kurrfarë besimi	ND	PP
Nëpunësit shtetëror						
Gjykatësit						
Doganierët						
Policët						
Arsimtarët, profesorët						
Mjekët						
Personat fetare, klerikët						
Konsultantët afarist, biznes						

II. Besimi në shoqërinë civile

P8. Përmendni sa besim keni në secilën nga institucionet e sektorit civil	Besim të madh	Besim të pjesshëm	Besim të vogël	Kurrfarë besimi	ND	PP
Organizata qytetare (joqeveritare, shoqata të qytetarëve)						
Kishat dhe bashkësitë fetare						
Sindikatat						
Odat ekonomike						
Organizatat e punëdhënësve						

P9. Sa besim keni në secilën nga kishat dhe bashkësitë fetare?	Besim të madh	Besim të pjesshëm	Besim të vogël	Kurrfarë besimi	ND	PP
Kisha Ortodokse Maqedonase (KOM)						
Bashkësia Islame e Maqedonisë (BIM)						
Bashkësia Hebraike në Republikën e Maqedonisë						
Kisha Katolike në Republikën e Maqedonisë						
Kisha Ungjillore-Methodiste në Republikën e Maqedonisë						
Kishat tjera dhe bashkësitë fetare në Republikën e Maqedonisë						

III. Besimi në organizatat qytetare

P10. Me cilat nga deklaratat që vijojnë pajtoheni

1 – Organizatat qytetare janë të organizuara nga ana e qytetarëve me qëllim që ti realizojnë interesat e tyre

2 – Organizatat qytetare janë organizuar dhe financuar nga shtetet e huaja dhe fondacionet e tyre që tu shërbejnë atyre

Nuk e di (spontanisht) / Pa përgjigje (spontanisht)

P11. Me cilat nga deklaratat që vijojnë pajtoheni

1 – Organizatat qytetare u mundësojnë shumë njerëzve të aftë, të cilët nuk janë të organizuar në parti, të realizojnë interes publik dhe/ose më të gjerë.

2 – Shumica e organizatave qytetare me ndërmjetësim të individëve të shkathët i realizojnë interesat e tyre personale.

Nuk e di (spontanisht) / Pa përgjigje (spontanisht)

P12. Sipas jush, partitë politike dhe liderët e tyre

1 – Mbajnë llogari për qëndrimet e organizatave qytetare dhe i inkuadrojnë në vendimmarrje në nivel nacional dhe lokal

2 – Kur kanë interes partiak i përvetësojnë qëndrimet e organizatave qytetare, ndërsa kur nuk kanë interes i dënojnë si të afërt të anës tjetër

3 – Themelojnë organizatat qytetare dhe i shfrytëzojnë si megafon të tyre

Nuk e di (spontanisht) / Pa përgjigje (spontanisht)

P13. Përmendni një ose më shumë organizatat qytetare prapa të cilave qëndron parti e caktuar politike dhe/ose liderët e tyre dhe i shfrytëzojnë si megafon të tyre

P14. Sa besim keni në organizatat qytetare të cilat veprojnë në një nga fushat e caktuara që vijojnë?	Besim të madh	Besim të pjesshëm	Besim të vogël	Kurrfarë besimi	ND	PP
Demokracia, të drejtat e njeriut dhe sundimi i të drejtës						
Fëmijët, të rinjtë dhe studentët						
Gratë dhe çështjet gjinore						
Mjedisi jetësor dhe natyre (ekologjia)						
Personat me nevoja të posaçme						
Kultura						
Zhvillimi rural (fermerët, bujqit...)						
Sport, hobi, rekrijimi						
Kujdesi social, humanitare						
Shoqatat profesionale (profesione)						

IV. Njohja dhe mendime për organizatat qytetare në Maqedoni

P15. Përmendni një ose më shumë organizata të suksesshme qytetare (aktive, të cilat arrijnë rezultatet etj.) të cilat i njihni

P16. Përmendni tre organizata në Maqedoni të cilat sipas mendimit t tyre kontribuojnë në:

Lufta kundër varfërisë:

Zhvillimi i ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, zhvillimi ekonomik, punësimi:

Zhvillimi lokal dhe rural:

Zhvillimi i demokracisë dhe të drejtat e njeriut:

Lufta kundër korrupsionit:

Forcimi i shoqërisë civile:

Ndërtimi i shoqërisë multikulturore:

17. Cilat janë njohjet dhe mendimet tuaja për organizatat qytetare që vijojnë:

1 – Asnjëherë nuk kam dëgjuar për këtë organizatë

2 – Kam dëgjuar, por pothuaj nuk di asgjë

3 – E njoh organizatën dhe kam mendim shumë negativ

4 – E njoh organizatën dhe kam mendim negativ

5 – E njoh organizatën dhe kam mendim pozitiv

6 – E njoh organizatën dhe kam mendim shumë pozitiv

	1	2	3	4	5	6	ND	PP
Asociacioni për Iniciativa demokratike (ADI) - Gostivar								
Lëvizja e Ekologjistëve të Maqedonisë (DEM)								
El Hilal								
Bashkësia e Njësive të Vetëqeverisjes Lokale (BNJVL)								
Këshilli Nacional i Organizatave Invalidore të Maqedonisë								
Shoqata e Gazetarëve të Maqedonisë (SHGM)								
Fondacioni Zhvillimor Maqedonas për Ndërmarrje (MRFP)								
Qendra Maqedonase për Bashkëpunim Ndërkombëtar (MCMS)								
Kryqi i Kuq i Republikës së Maqedonisë								
Megjashi – Ambasada e Parë e Fëmijëve në Botë								
Meseçina – Shoqata Humanitare-Bamirëse e Romëve - Gostivar								
Most – Asociacioni qytetar								
Organizata e Konsumatorëve të Maqedonisë								
Polio plus - Lëvizja kundër handikapit								
Zgjohu								
Transparenca Maqedoni								
Lidhja e Shoqatave të Pensionistëve të Maqedonisë								
Këshilli Nacional i Grave të Republikës së Maqedonisë (LOGM) ⁶								
Parlamenti Studentor i Universitetit "Sh. Qirili dhe Metodi" - (PSUQM)								
Federata e Fermerëve të Republikës së Maqedonisë (FFRM)								
Fondacioni Instituti Shoqëria e Hapur (FISHHM)								
Habitat – Shoqata për Strehim Human								
Komiteti i Helsinkit për të Drejtat e Njeriut (KHDNJ)								
Qendra për Iniciativa Qytetare (QIQ) – Prilep								
Qendra për Zhvillim Institucional (CIRa)								

⁶ Këshilli nacional për barazi gjinore nga dhjetori i vitit 2010

Shtojca 3. Ekzemplari

Ekzemplari përfshiu 1.3000 të anketuar. Korniza e popullatës së ekzemplarit ishte popullata më e vjetër se 18 vjet, ndërsa kriteret për reprezentativën ishin: gjinia, mosha, përkatësia etnike, vendi i banimit dhe rajoni.

Gjinia	%
Meshkuj	50,5
Femra	49,5
Mosha	%
18-29 vjet	24,5
30-39 vjet	21,1
40-49 vjet	20,4
50-65 vjet	23,2
Mbi 65 vjet	10,8
Përkatësia etnike	%
Maqedonas/e	63,4
Shqiptar/e	24,9
Turk/e	4,0
Rom/e	3,1
Serb/e	1,8
Vllah/e	0,5
Boshnjak/e	1,2
Të tjera	1,2
Përkatësia e religjionit	%
Krishtere	62,2
Islame	34,8
Katolike	0,2
Tjetër	0,6
Nuk i përkas asnjë religjioni/ateist	2,1
Të qenit religjioz	%
Person religjioz	88,3
Person jo religjioz	8,4
Ateist	3,3
Statusi i punës	%
I punësuar në sektorin publik	16,0
I punësuar në sektorin afarist	31,6
Bujk	2,9
Student	7,5
Amvise	6,5
I papunësuar	22,7
Pensionist	12,8
Statusi social (vetëperceptim)	%
Klasë e lartë	2,1
Klasë e mesme më e lartë	18,5
Klasë e mesme më e ulët	35,4
Klasë punëtore	31,8
Klasë më e ulët	12,2
Arsimimi	%
Me shkollë fillore të pambaruar	2,5
Filllore	19,8
Të mesme	50,8
Të lartë / sipërore	26,8

Vendi i banimit	%
Rural (fshat)	39,0
Urban (qytet)	40,2
Shkup	20,8
Të ardhura mujore për kokë anëtar në amvisëri	%
deri më 1500 den.	5,8
1501 - 3.000 den.	7,9
3.001 - 4.000 den.	8,0
4.001 - 5.000 den.	8,5
5.001 - 6.500 den.	9,8
6.501 - 8.000 den.	11,5
8.001 - 11.000 den.	12,2
11.001 - 15.000 den.	12,4
15.001 - 24.000 den.	12,8
Mbi 24.000 den.	9,5
Pa përgjigje	1,6
Orientimi politik	%
I majtë	5,0
2	4,1
3	4,1
4	4,5
5	16,0
6	4,7
7	4,5
8	6,8
9	3,2
I djathtë	6,4
Nuk e di	25,2
Pa përgjigje	15,5
Simpatizues i cilës parti politike jeni (spontanisht)?	%
VMRO-DPMNE	22,2
LSDM	14,2
BDI	7,6
PDSH	5,1
Demokracia e Re	2,5
Të tjera	4,1
Nuk jam simpatizues i asnjërës	44,2
Rajoni	%
I Shkupit	29,3
Juglindor	9,0
Lindor	9,7
Verilindor	8,5
I Vardarit	6,7
Jugperëndimor	9,0
I Pollogut	17,2
I Pellagonisë	10,7